

Vi skaber

Frejd!

MAGASINET

INTRO

VI SKABER FRED! byder velkommen til et forløb med fred på skemaet! Vi håber, at I får en masse spændende arbejde og oplevelser ud af det.

VI SKABER FRED! handler om, at vi skal have det sjovt. Vi skal have det godt i klassen, med os selv og med hinanden. En stor tak til alle vores samarbejdspartnere, kunstnerne og organisationerne, der har bidraget til magasinet med nogle spændende historier om deres arbejde og indsatsområder for børn og unge. Det er blevet til en bred vifte af tværfaglige relevante indlæg om alt fra børns rettigheder, mad og musik til film, flygtninge og mange former for kunst.

Der er mange inspirerende opgaver og konkurrencer, samt mulighed for at deltage med ét eller flere værker til VI SKABER FRED! udstillingen.

Rigtig god fornøjelse!

Marie Mamonía

VI SKABER FRED!

REDAKTION VI SKABER FRED!

Chefredaktør: Marie Mamonía

Redaktion: Michel Banz, Eli Lund, Mie Hørbo, Anna Christensen, Charlotte Renard, Vibeke Nielsen

Illustrationer: HuskMitNavn

Layout: Maria Hejl Prudholm og Gürcin Altinkaya

Creative director: Maria Hejl Prudholm

Udgiver: Herold i samarbejde med foreningen Vi Skaber Fred.

Tryk: Narayana Press · www.narayanapress.dk

Stor tak for støtte til tryk:

STOR TAK TIL:

Samarbejdspartnere: Amnesty International, Michel Banz, Charlotte Renard, Børns Vilkår, Dorthe Lysgaard, UNICEF, Ove Spandet, Center for Konfliktløsning, Henrik Rosager, Dansk Flygtningehjælp Lone Tinor-Centi, Kit Jørgensen, Børnerådet, Susanne Glending, DKUC, Bjørn Herold Olsen, DAC, Pia Rost Rasmussen, winwin agency, Dorthe Zangenberg, Karina Nielsen, AMOK, Stig Sørensen, Øksnehallen, Peter Lyngby, Narayana Press, Forlaget Herold, Montana, Mads Nørgaard, Foreningen Roskilde Festival, Carlsbergs Idélegat.

Samt: Hanne Probst, Randi Lindeneg, Cecilie Nørgaard, Ida Hesseldahl, Eli Lund, Anna Arnfjord Christiansen, Mie Hørbo, Søren Klitmøller, Anne Sofie Thorsdale Larsen, Helle Mardahl, Ole Grünbaum, Vibeke Nielsen, Tobias Mikkelsen, Far og AL, Maria Hejl Prudholm, Benjamin Robin Graahede.

Fredsambassadørene: Nikolaj Kirk, Lilja Scherfig, Henrik Vibskov, Boris Bertram, Terra Nova, FOS, KNA Connected, Ingen Frygt, HuskMitNavn, Gallery VI, UNICEFs Børneeksperter.

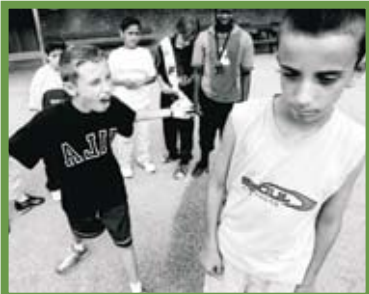
INDHOLD

Info til læreren side 4

Vejledning side 5

Elevmægling

– af Center for Konfliktløsning side 6-9

Fakta om mobning

– af Børns Vilkår side 10-13

Flygtning på flugt

– af Dansk Flygtningehjælp

side 14-17

Stop mobning!

– af AMOK antimobbe konsulenterne side 18-20

Arkitektur med plads til alle

– af Dansk Arkitektur Center side 22-25

Fredelig berøring

– af Dansk Kursus- og Uddannelses Center side 26-27

Kend din Børnekonvention

– af Unicef side 28-30

Børnekonventionen

– Kan tages ud side 31-34

Børns rettigheder

– af Børnerådet side 35-37

Kend dine rettigheder

– af Amnesty International side 38-41

Reklamekampagne for fred

– af Winwin agency side 42-43

Sådan laver vi rapmusik!

– af KNA Connected side 46-47

At skrive skaber fred

– af Lilja Scherfig side 44-45

Lav dit eget design

– af Henrik Vibskov side 48-49

Socialt design

– af FOS side 50-51

Mad, åbenhed og respekt

– af Nikolaj Kirk side 52-53

Kameraet som pensel

– af Boris Bertram side 54-55

Det "gode" og det "onde"

– af Ingen frygt side 56-57

Det interaktive teater

– af Terra Nova side 58-59

Info om udstilling side 60-61

Index side side 62

Plakat

– af HuskMitNavn side 63

TIL LÆREREN

VI SKABER FRED! magasinet er et inspirations magasin, som både elever og lærere kan gå på opdagelse i og hente inspiration fra under forløbet med emnet fred. Magasinet supplerer bogen *En Opskrift på Fred* og Lærervejledningen.

VI SKABER FRED! magasinet er også et glimrende redskab til at gøre undervisningen spændende og vedkommende for eleverne. Magasinet har samlet en bred vifte af humanitære organisationer og kunstnere, der fungerer som gode rollemodeller for eleverne.

Hver og én af vores samarbejdspartnere arbejder professionelt indenfor deres område. De både fortæller og stiller opgaver til eleverne ud fra deres arbejdsfelt. Der er tilmed et par konkur-

rencer, som forhåbentlig vil motivere eleverne til at udfolde sig kreativt via en række forskellige genrer og medier.

Over 100 skoleklasser i landet arbejder med **VI SKABER FRED!** i efteråret 2007. Skolernes arbejde med fred resulterer i mange kreative værker. Disse værker, hvad enten det er en nytænkende fredsby i papmaché, en sang, en tankevækkende film, eller et maleri, vil få muligheden for at komme med på en stor åben udstilling i Øksnehallen i København d. 2.-27. januar 2008.

Læs mere om udstillingen og hvordan din klasse kan deltage på side 60.

VEJLEDNING TIL MAGASINET

OVERORDNET

Magasinet er inddelt i bidrag fra vores samarbejdspartnere – en række humanitære organisationer og professionelle kunstnere. Hvert bidrag opstiller opgaver til forskellige aldersgrupper. Vi anbefaler, at hver klasse arbejder med opgaverne i grupper og løser **mindst én** opgave fra **organisationernes indlæg** og **mindst én** opgave fra de **kunstneriske indlæg**.

Det er vigtigt at rammerne for arbejdet er faste, men samtidig giver plads til valgfrihed. Vi ønsker, at eleverne både prøver kræfter med de mere faglige sager, som organisationerne hver især repræsenterer og belyser i deres indlæg, og får et kreativt frirum til udfoldelse igennem indlæggene af mere kunstnerisk art.

0.-3. KLASSE

Læreren udvælger opgaverne alt efter hvilket emne, der ønskes at arbejde med. Læreren inddeler eleverne i passende grupper, før I gennemgår og snakker om indholdet i magasinet.

4.-6. KLASSE

Læreren inddeler klassen i passende grupper, og udvælger hvilke opgaver grupperne kan vælge ud fra, så eleverne oplever et frirum til valgfrihed. I kan læse udvalgte indlæg i fællesskab og sætte tid af til fri læsning.

7.-10. KLASSE

Eleverne kan frit gå på opdagelse i magasinet, danne grupper og udvælge de opgaver, som de brænder mest for at løse (med supervision fra læreren). Husk at gøre opmærksom på, at de skal arbejde med **mindst én** opgave fra en organisation og **mindst én** opgave fra de kunstneriske indlæg.

ELEV MÆGLING

Center for Konfliktløsning

HVAD ER EN KONFLIKT?

En konflikt er, når man er uvenner. Dvs. der er noget, man er uenig om og det påvirker ens forhold til hinanden, så man bliver uvenner. Der er tre måder at reagere på, når man kommer i konflikt med nogen: Man kan gå, slå eller stå.

Hvis du reagerer med at gå, så går du din vej og løber væk fra problemet. Dvs. det gider du ikke det her. Hvis du reagerer med at slå (det kan både være fysisk: med vold, eller være med ord: grimme ord og skændes), så optrapper du konflikten. Dvs. at slå gør konflikten værre og mere farlig. Eller du kan reagere ved at stå, at blive stående og tage konflikten og prøve at løse det sammen med den anden. Dvs. lytte til hinanden.

De to første måder at reagere på behøver vi ikke at lære, for det ligger i vores gener. Det er ren overlevelse. Vi er programmeret til at løbe eller kæmpe, hvis vi fx står over for et farligt rovdyr. Men det sidste: At stå. Det er noget vi kan lære. Og det arbejder vi med i Center for Konfliktløsning. Mægling er fx en teknik, vi bruger til at løse konflikter.

// DET HANDLER OM, HVORDAN DE TO PARTER KAN KOMME VIDERE OG BLIVE VENNER IGEN. NOGLE GANGE ER DET OGSÅ OK IKKE AT VÆRE VENNER, MEN BARE AT FINDE EN LØSNING, SÅ MAN KAN KOMME VIDERE PÅ EN GOD OG ORDENTLIG MÅDE. //

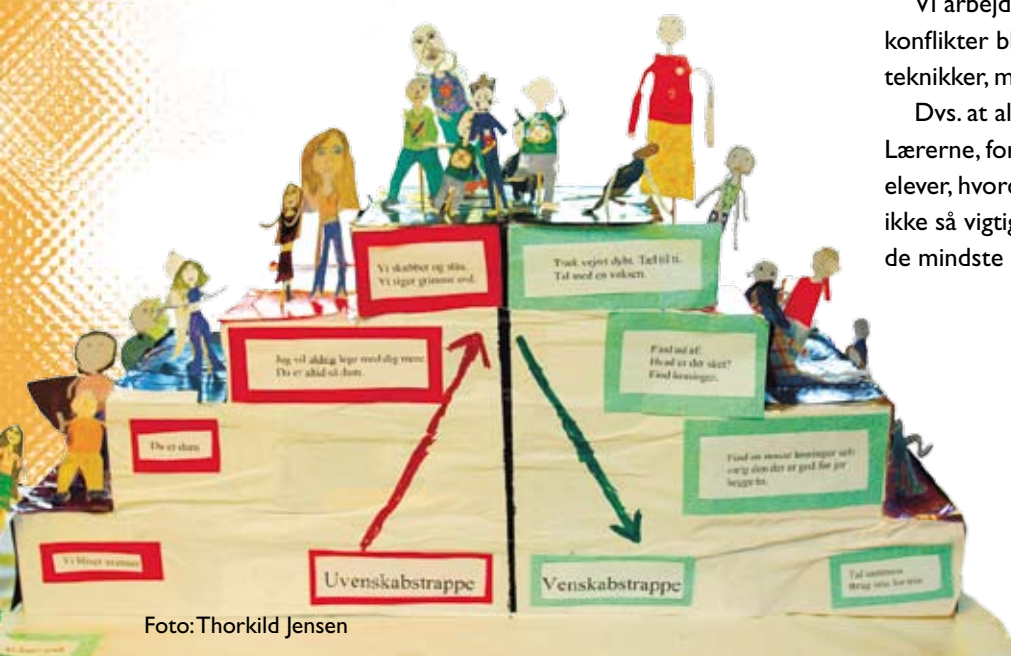

Foto: Thorkild Jensen

FAKTA CENTER FOR KONFLIKTLØSNING

Center for Konfliktløsning er en forening med 550 medlemmer og en virksomhed, der holder kurser, træning, rådgivning og laver projekter inden for konfliktløsning og mægling. Vi arbejder for fredelig konfliktløsning i Danmark og internationalt.

Vi ønsker at uddanne mennesker til at løse konflikter og hjælpe organisationer, virksomheder og grupper til at løse samarbejdsproblemer.

Læs mere på: www.konfliktloesning.dk

INGEN RIGTIG ELLER FORKERT LØSNING

Det er vigtigt at mægling er noget hele skolen går ind for, både de voksne og eleverne. Mægling handler ikke om at finde ud af, hvem der har skylden i konflikten, eller finde ud af hvem der har ret og ikke har ret. Det handler om, hvordan de to parter kan komme videre og blive venner igen. Nogle gange er det også ok ikke at være venner, men bare at finde en løsning, så man kan komme videre på en god og ordentlig måde.

Vi arbejder med en konfliktkultur. Det er sådan, som skolens konflikter bliver løst på. Det er altid godt at lære metoder og teknikker, men det er vigtigere at være rollemodeller for hinanden.

Dvs. at alle på skolen skal være rollemodeller for hinanden. Lærerne, forældrene og de store elever skal fx vise de mindre elever, hvordan de løser konflikter på en god måde. Det er nemlig ikke så vigtigt, hvad vi siger, det er vigtigere, hvad vi gør. Og det kan de mindste elever lære rigtigt meget af.

Foto: Børns Vilkår

HVAD ER ELEV MÆGLING?

Vi hjælper både elever og lærere til at blive gode til at takle deres egne konflikter. Dvs. hvordan de kan blive gode til at stå, i stedet for at gå eller slå. Og vi hjælper dem også med det, der hedder elevmægling. Elevmægling er, når en ældre elev står for samtalen mellem de to, der er blevet uvenner. Det handler om, hvordan man kan hjælpe andre, når de har konflikter.

Hvis to i klassen er blevet uvenner over noget, og ikke selv kan klare det. Lad os sige, at to elever fra 3. klasse er blevet voldsomt

uvenner, og det har kørt over noget tid, uden at problemet er blevet løst. En lærer prøver måske også at hjælpe, men det gør det bare værre.

Hvis de begge er kede af, at det er sådan, så kan man spørge dem: Kunne I tænke jer at gå til mægling? Så kommer de ind til en elev fra fx 6. eller 7. klasse, der er trænet i at være mægler, dvs. han/hun er trænet i at være neutral og holder ikke med nogen.

RAMMERNE OM MÆGLING

Der opstilles nogle rammer og regler, når man laver elevmægling, fx at der er en time til at tale sammen. Elevmægleren har tavshedspligt, dvs. han/hun ikke fortæller det, der bliver sagt, videre hverken til lærerne, forældrene eller kammeraterne. Og så opfordres eleverne til at lytte til hinanden. De skal prøve at lade være med at afbryde hinanden og lade være med at bruge grimme ord om hinanden. Det vil eleverne altid gerne være med til.

Godt, siger elevmægleren så. Hvis I skal finde en løsning på noget, så er det ikke mig som mægler, der skal løse det, det er jer to, der skal finde en løsning sammen. Men det må vi kigge på i løbet af den samtale, vi skal have nu. Vil I være med til det? Og det siger eleverne også som regel ja til. Eleverne skal også vide, at hvis de ikke ønsker at være der længere, så kan de bare gå. Døren er åben, og de kan altid bare gå, hvis de vil.

TID TIL AT LYTTE TIL HINANDEN

Så begynder samtalen, og det er helt utroligt at se, hvad der kan ske på en time til halvanden, når hver elev får tid til at fortælle sin historie. Det betyder rigtig meget, at der er tid til at fortælle det hele, som man oplevede det. Ofte er det meget forskelligt, hvordan to mennesker har oplevet den samme ting. Noget den ene synes er løgn, er helt anderledes for den anden.

Men efterhånden som samtalen folder sig ud, går det sådan, at eleverne finder en løsning, som de er meget mere tilfredse med end sådan, som det var før. Måske skal der to samtaler til med en elevmægler før problemet er løst, det er også fint.

Hvis det er sådan, at elevmægleren synes, det bliver for svært, så kan han/hun tilkalde en voksen mægler, der tager over. Når elever i de ældre klasser har en konflikt, så er det de voksne, der er trænet i mægling, der kan hjælpe dem. Det er nemlig vigtigt at det altid er nogen, der er ældre, der styrer mæglingen.

OPGAVER

KONFLIKTTRAPPEN 0.-4. KLASSE

Hvad er en konflikt og hvordan optrappes/nedtrappes konflikten? I skal nu bygge en konflikttrappe, der viser både op og nedtrapping af en konflikt.

➔ Tal først sammen i klassen om, hvad en uenighed er. Hvordan den starter og hvordan den kan udvikle sig. Tag udgangspunkt i en konkret uenighed eller problem, som alle i klassen kender til.

➔ Hvad optrapper konflikten og gør konflikten værre? fx: *1. trin. Uenighed der gør os til uvenner. Trin 2. grimme ord. Trin 3. drilleri og optrapning af grimme ord (fx jeg vil aldrig lege med dig mere). Trin 4. Slåskampe, vi skubber og bruger grimme ord. Trin 5. Vi kan ikke tale sammen eller være i samme rum/isolation.*

➔ Hvad er godt at gøre, når der er en uenighed i klassen? Hvordan løser man konflikten?

Fx: *1. trin. Træk vejret dybt og tæl til ti. Trin 2. Lyt til hinanden og brug positivt sprog. Trin 3. Find på løsninger. Trin 4. Prøv løsningen og sig det til en lærer. Trin 5. Nu er vi gode venner igen.*

➔ Byg trappen i en pyramideform, hvor uvenskabstrappen går op, og venskabstrappen går ned igen, ligesom på billedet. Benyt gamle papkasser eller æsker. Mal og dekorer trappen og lav små dukker af pap og piberensere, der viser figurer på de forskellige trin.

Hvordan ser vi ud når vi er sure, vrede, kedede af det, glade, i godt humør, venner?

➔ Sæt små citater, udsagn eller værktøjer til løsninger fra klassens snak om konflikter på hvert trin, fx eksempler på grimme ord og ting der optrapper konflikten, samt eksempler på ting man kan gøre for at løse konflikten på en god måde.

➔ Benyt trappen som et konkret redskab til løsning af konflikter i klassen. Trappen kan også sendes ind til VI SKABER FRED! udstillingen.

KONFLIKT TABLEAU 5.-10. KLASSE

➔ Gå sammen i grupper. Nu får I 5 min. til at vælge en konflikt som I alle sammen kender til. Det kan være en konflikt i klassen, eller på skolen, som alle har hørt om eller været med i.

➔ Hvilken konflikt har I valgt? Den skal I nu vise, som om I var en statue. Det hedder et konflikt tableau.

➔ Vis situationen, dér hvor konflikten er aller værst. I skal vise alle figurerne i situationen, der fryser lige dér, hvor konflikten er aller værst. Og alle skal have en rolle. Hjælp hinanden med at indtage positionerne. Hvis der er nogen til overs, indtager I rollen som tilskuer til konflikten, eller brug jeres fantasi til at vise hvordan I ville havde reageret, hvis I havde stået i situationen.

➔ Nu skal grupperne på skift vise deres konflikt tableau for klassen. Stil jer op og frys.

➔ Læreren optager konflikt tableauet på videokamera eller tager billeder.

➔ Klassen får nu lov til at gå rundt og kigge på konflikt tableauet. Man må ikke røre, kun se. Kommenter og stil spørgsmål til tableauet. Lad klassen komme med bud på fx: Hvad tror I der sker her? Hvad laver han/ hende osv. Hvad er deres rolle? Hvordan tror I han/ hun har det lige nu? Spørg også hver figur, om klassens bud stemmer overens med deres rolle i konflikten.

➔ Eventuelt – Grupperne kan også spille situationen ud. Eller spille situationen baglæns. Eller spørge hver figur hvad han/hun kunne gøre for at gribe ind og takle konflikten på en god måde. Klassen kan komme med gode råd, og dem der har nogle bud til, hvad man kan gøre, kan selv komme op og spille deres forslag ud med gruppen. Tal om hvad der sker, og hvad der kunne ske.

INTERVIEWS OM KONFLIKTLØSNING 5.-8. KLASSE

Lav små interviews med hinanden og jeres forældre om konflikter. Lav en liste med spørgsmål om konflikter og øv jer i at lytte til hinanden og stil gode spørgsmål. Fx: Hvad er godt at gøre, når der er en uenighed? Hvordan var det, da du gik i skole? Hvordan klarede I konflikter? Kan du huske en konflikt, du klarede godt/ ikke godt?

Optag jeres interviews på video to og to eller skriv en individuel skriftlig opgave med svarene. Gerne med billeder eller tegninger.

Læs meget mere om konflikter og elevmægling på: www.dcum.dk/elever Eller www.dkr.dk/hvahardugangi?

På www.konfliktloesning.dk kan du læse om konfliktmægling for de 12-15årige.

FAKTA OM MOBNING

Børns Vilkår

HVAD ER MOBNING?

Mobning er, når nogen holder andre uden for fællesskabet. Det kan fx være, at den, der bliver mobbet, bliver slået, sparket eller andre voldsomme ting. Det kan også være, at den, der bliver mobbet bliver kaldt øgenavne, råbt efter, sladret om eller gjort nar af. Der er stort set ingen grænser for, hvad man kan blive mobbet med. Men man bliver især mobbet, hvis man ikke er som de andre.

Mobning kan være skjult, så andre ikke lægger mærke til det. Det kan også være, at den, der bliver mobbet, aldrig får svar på sine spørgsmål, aldrig bliver spurgt om noget, aldrig bliver inviteret med, når de andre skal noget, eller at der ikke kommer nogen, når han eller hun inviterer.

Det at blive mobbet betyder for mange børn og unge, at de hader at gå i skole. Hver dag frygter de, hvad der skal ske dem i skolen. Børn og unge der bliver mobbet, ønsker bare at få fred og mangler tit nogen at snakke med, der forstår dem.

HVOR MANGE BLIVER MOBDET?

11 % af alle skolebørn i Danmark bliver mobbet. Det svarer til, at hvert 9. barn bliver mobbet. Det betyder, at der i gennemsnit er over 2 børn i hver eneste skoleklasse, der bliver mobbet.

7 % eller ca. hvert fjortende barn, oplever at blive mobbet hver eneste uge hele skoleåret igennem. Det svarer til, at der er 1 til 2 børn i hver klasse, der bliver mobbet så ofte.

FAKTA OM BØRNS VILKÅR

Børns Vilkår er en organisation, der arbejder for børns ret til en god barndom og et godt liv. Vi har forskellige rådgivningstilbud til børn og unge, der mangler én at tale med. På **BørneTelefonen 35 55 55 55** og Børne-Chatten kan børn og unge snakke med en voksen. De voksne man taler med hos Børns Vilkår arbejder alle med børn og unge.

Alle der henvender sig er anonyme, og man kan få rådgivning om alt fra kærestesorger og scoretricks til vold og mobning. Ingen problemer er for store eller for små. Alle, der henvender sig, bliver mødt af en voksen, der respekterer og forstår dem.

Se mere på: www.bornenettet.dk

HVEM MOBBER?

Næsten alle børn kan komme til at mobbe. For man er med, hvis man ikke siger fra. Om man gør det, kommer an på, hvordan fællesskabet i klassen er. Det kommer også an på, hvordan man selv er som person.

I klasser med mobning kan det ændre sig, hvem der bliver mobbet, hvem der gør det, og hvem der kigger på. I den ene uge er det fx Tobias, der fører an i mobningen af Gitte, mens det i ugen efter er Tobias, der holdes udenfor.

Børn mobber tit fordi

- De er under pres
- De er dårlige til at leve sig ind i, hvordan andre har det.
- Det er blevet en dårlig vane og ingen siger fra
- Der er et dårligt socialt miljø i klassen

Fotos: Børns Vilkår

HVAD GØR MOBNINGEN VED DEN, DER MOBBES?

Moderator: Kender du noget til mobning?

Barn: Masser. Heldigvis er det stoppet, men nu kæmper jeg med det bagefter...

Moderator: Ok. Hvad er det du kæmper med?

Barn: Mit selvværd og sådan, og at overvinde mig selv til at være sammen med andre mennesker.

Uddrag af chat på Børns Vilkårs BørneLink

Hvis man bliver mobbet, kommer man hurtigt til at føle, at man ikke er noget værd. Selvværdet hos et mobbeoffer kan komme helt i bund, så man slet ikke tror på sig selv.

Når man bliver mobbet, bliver man ked af det og ensom. Nogle børn bliver så kede af at blive holdt ude, forfulgt og drillet, at de får hovedpine, mavepine og problemer med at sove. Mobning kan have konsekvenser senere i livet, for den der er blevet mobbet. Man kan blive bange for at møde nye mennesker, da man er usikker på, om de vil én noget ondt.

Barn 1: *Hvad synes I, jeg skal gøre? Bliver mobbet med, jeg er "fed".*

Barn 2: *Har du prøvet at sige det til din lærer?*

Barn 1: *Ja og så skælder hun mig ud og så fortsætter det.*

Barn 2: *Det lyder ikke så godt. Hmmm har du prøvet at sige det til din mor?*

Barn 1: *Mine forældre tager det ikke alvorligt. De synes, jeg er en pivskid!*

Uddrag fra chat på Børns Vilkårs BørneLink

// JEG ER BARE ALTID BLEVET MOBBET. SIDEN 2. KLASSE ER JEG BLEVET MOBBET. JEG HAR GÅET PÅ MANGE SKOLER OG PÅ DEM ALLE SAMMEN ER JEG BLEVET MOBBET. //

Uddrag fra chat på Børns Vilkårs BørneLink

SKOLENS ELLER DE VOKSNES ANSVAR

De skoler der ikke snakker åbent om dårlig adfærd eller mobning, vil ofte have flere og større problemer med mobning end andre skoler. Når de voksne hverken taler om, eller gør noget ved mobning, vil nogen føle, at det er i orden at holde andre uden for fællesskabet.

HVAD KAN SKOLEN GØRE?

Det bedste er, hvis skolen har en plan mod mobning. Planen kan fx indeholde aktiviteter, der skal være med til at skabe et godt fællesskab. Det kan være fælles udflugter, lege eller festdage. Planen vil typisk også indeholde regler for, hvad lærere og elever kan eller skal gøre, hvis der opstår mobning. Hvis skolen ikke allerede har en plan, kan man som elev foreslå læreren, skolelederen eller forældrene, at der bliver lavet en plan mod mobning på skolen.

OPGAVER

ARRANGER EN VENSKABSDAG ALLE KLASSER

Det er vigtigt, at alle elever på skolen har det godt og er glade for at gå i skole. Mobning kan ødelægge en hel skolegang for én eller flere elever. Det kan vi alle sammen være med til at ændre ved at være gode venner og passe godt på hinanden.

➔ Tag initiativ til at lave en "venskabsfest" på skolen. Planlæg hvornår det skal være, hvordan og hvorledes, skal der fx være taler, musik, drikkevarer etc.

➔ Formålet med festen skal være at skabe venskaber på kryds og tværs af klasserne. Fx kan I foreslå jeres klasselærer at lave en venskabsklasse med en større eller mindre klasse på skolen. Sørg for at hver elev får en ven fra en anden klasse, som han/hun kan snakke med, spørge til råds og gå til, hvis man har problemer.

➔ Lav evt. en liste med regler for, hvilket ansvar man har, og hvad man kan bruge sin ven til. "Venskabsfesten" kan blive en tradition, der afholdes hvert år. I kan også kåre årets bedste ven på festen!

UNDERSØG MOBNING PÅ SKOLEN 4.-8. KLASSETRIN

Lav en undersøgelse om mobning på jeres skole.

➔ Del jer ind i grupper og udarbejd et spørgeskema, hvor I stiller forskellige spørgsmål om mobning. Det kan fx være:

Er du selv blevet mobbet?

Er du blevet mobbet så slemt, at du havde lyst til at flytte skole?

Har du selv været med til at mobbe nogen?

Er der nogen i din klasse, der bliver mobbet slemt? Osv.

➔ Svarfelterne kan være:

Ja – Nej – Ved ikke. I kan også vælge, at man kun må kunne svare ja eller nej.

➔ Uddel spørgeskemaerne i forskellige klasser. Det er vigtigt, at de bliver udfyldt anonymt (dvs. der ikke skrives navn på). Saml derefter jeres skemaer sammen.

➔ Nu skal I opstille svarene på en overskuelig måde. Lav et flot kreativt søjlediagram eller cirkeludsnit, der er inddelt i kategorier over, hvor mange I har spurgt, Hvor mange svarede ja, nej, ved ikke osv.

Undersøg hvordan svarene i jeres undersøgelse ser ud, i forhold til Børns Vilkår's tal på hvor mange børn, der i gennemsnit bliver mobbet? Læs evt. mere om mobning på: www.bornenettet.dk eller www.spejlet-bv.dk

Vælg mellem enten:

➔ at lave en flot planche i farver, tekst og billeder, hvor I sammenligner jeres tal med dem fra Børns Vilkår.

Eller:

➔ at lave en rapport, hvor I beskriver jeres undersøgelser og tanker om, hvordan man kan ændre på tallene fra jeres skole.

➔ Præsenter jeres værker for klassen og diskuter dem: Er der fx forskel i svarene i forhold til, hvilket klassetrin man går på? Hvis ja, på hvilke områder, og hvorfor tror I, der er disse forskelle? Hvis nej, hvorfor tror I så, at der ikke er forskel?

Tag evt. billeder af jeres værker eller send dem, som de er til VI SKABER FRED! udstillingen.

Børns Vilkår

Børns Vilkår er en organisation, der arbejder for børns ret til en god barndom og et godt liv. Det gør vi gennem vores politiske arbejde, og ved at rådgive børn og unge, der har det svært.

Brug for en at tale med?

Vi har forskellige rådgivningstilbud til børn og unge, der mangler en at tale med. Blandt andet har vi BørneTelefonen og BørneChatten, hvor børn og unge kan snakke med en voksen. De voksne man taler med hos Børns Vilkår arbejder alle med børn og unge.

Alle der henvender sig til et af Børns Vilkårs rådgivningstilbud er anonyme.

Samtalerne på BørneTelefonen og BørneChatten handler om alt fra kærestesorger og scoretricks til vold og mobning. Ingen problemer er for store eller for små, og alle der henvender sig bliver mødt af en voksen, der respekterer og forstår dem.

Mobning

Sidste år henvendte knap 13.000 børn og unge sig til et af Børns Vilkårs rådgivningstilbud. 2100 børn og unge ringede til BørneTelefonen om mobning. Det vil sige, at 18 % af alle samtaler på BørneTelefonen i 2006 handlede om mobning.

Rådgivningstilbud

BørneTelefonen

35 55 55 55

BørneChatten

Se på www.bornenettet.dk om der er en ledig rådgiver.

BørneLinket

På BørneLinket kan du chatte med andre børn og unge om forskellige emner. Du kan f.eks. chatte om mobning, vold og om at vokse op mellem forskellige kulturer.

Gå ind på www.bornenettet.dk og se hvornår chatrummene er åbne.

BørneBrevkassen

Skriv et brev til BørneBrevkassen på www.bornenettet.dk

FLYGTNING PÅ FLUGT

Dansk Flygtningehjælp

CHRISTELLAS HISTORIE

Christella er flygtning. Hun kom til Danmark med sin mor, far og mindre søskende, da hun var ni. Nu går hun i 8. klasse på en skole i Charlottenlund ved København.

Hun er født i det afrikanske land Rwanda, hvor en blodig borgerkrig brød ud, da Christella var to år gammel. På kort tid blev drab, skyderier og overfald en del af hverdagen for Rwandas borgere.

”En dag var der en stor...eksplosion.... i vores hus, og vi måtte flygte til Congo. Dér blev min lillebror født!”, fortæller Christella.

Christellas lillebror er nu 13 og har lukket døren til det fælles børneværelse for at få fred til sin playstation. Yedidiya på syv sidder ved computeren i hjørnet af stuen. Børnenes modersmål er kinyarwanda, det mest udbredte sprog i Rwanda. Som flygtning lærte Christella swahili og engelsk og en lille smule fransk. Nu sidder hun i den dybrøde sofa og fortæller sin historie på flydende dansk:

”Vi boede hos min farfar. Sådan er det tit i Afrika”, forklarer 15-årige Christella. Hun har sat en lille blank bakke med ét glas og en kande vand på bordet. Hun taler dæmpet og giver sig god tid til at overveje spørgsmålene.

”Det var rigtig hyggeligt, en stor familie med onkler og tantes, farmor og farfar, min mor og far og mig. Vi var ret velhavende – min far arbejdede i en bank, min mor var sekretær. Og de syntes alle sammen, at jeg var så nuttet!” Christella smiler ved tanken om at være familiens lille kæledægge.

Det store hus, haven, det særlige blomsterhus; hun husker de første leveår i glimt. Men til forskel fra de fleste danske teenagere indeholder Christellas minder også billeder af flygtninge i tusindvis.

BLANDT FLYGTNINGE OG SOLDATER

Det ene øjeblik er Christella centrum for en stor families hengivenhed – det næste er hun én ud af hundredtusindvis af flygtninge, der strømmer ud af Rwanda. Christella ved ikke hvor lang tid, de er i Congo, men de værste billeder stammer herfra. Det er kun enkelte ting, hun kan huske. Men det tidspunkt, hvor familien bliver væk fra hinanden i mylderet, står helt klart for hende. Hendes far skal finde noget til babyen, og kommer ikke tilbage, så de må fortsætte mod flygtningelejren uden deres fars beskyttelse.

Christella bliver nu båret af kusinen, mens hendes mor har den nyfødte lillebror på armen.

”Vi gik forkert på et tidspunkt og kom ind i en skov. Så kom der nogle soldater, og vi måtte lægge os helt ned i mudderet, for at de ikke skulle opdage os. Dér var jeg tre år gammel...”

Endnu en oplevelse vender igen og igen tilbage til Christella. Synet af en lille forladt pige, måske på hendes egen alder, der har mistet benene.

”Hun bad igen og igen om, at vi skulle tage hende med. Men det kunne vi ikke – min mor og kusine kunne ikke bære mere.... Jeg græd og græd,” fortæller Christella.

I flygtningelejren fandt familien hinanden igen, og så går turen til Kenya. Her bor de under mere normale omstændigheder i en lejlighed. Christella begynder i skole, lillesøsteren kommer til verden og børnene lærer swahili. Men der er ikke udsigt til et normalt liv i Kenya. Familien klarer sig med hjælp fra FN, der også sørger for, at familien efter nogle år kommer til Danmark.

FAKTA OM KRIGEN I RWANDA

- ⇒ Hutuerne udgør flertallet af befolkningen – tutsierne er et mindretal.
- ⇒ Fra 1994 begyndte hutuer et folkemord på tutsier og moderate hutuer.
- ⇒ Mellem en halv og en hel million blev dræbt.
- ⇒ Mere end to millioner flygtede til Congo og andre nabolande.
- ⇒ Da tutsierne fik magten i sommeren 1994 flygtede to millioner hutuer.

Christella har valgt at tage 9. klasse på en efterskole. For tre år siden blev hendes forældre skilt. Hendes højeste ønske er, at de finder sammen igen.

FAKTA OM FLYGTNINGE

En flygtning er en person, der er forfulgt i sit hjemland på grund af sin race, religion eller politiske holdninger. Nogle flygtninge kommer selv til Danmark og søger om asyl. De bor på et asylcenter mens deres asylsag bliver behandlet. Derudover kommer der hvert år 500 flygtninge, der ikke er i sikkerhed, der hvor de opholder sig. De kaldes kvote-flygtninge.

Christellas familie kom til Danmark som kvote-flygtninge. I 2006 fik i alt 1.100 flygtninge opholdstilladelse i Danmark.

Få flere oplysninger om flygtninge og Dansk Flygtningehjælps arbejde på: www.flygtning.dk

ALENE PÅ HVID SKOLE

"Jeg var slet ikke vant til hvide mennesker!" fortæller Christella, der husker, at det haglede den dag de ankom til Danmark iført 'afrikansk sommertøj'. Da hun skulle starte i skole var hun rædselsslagen. Men da det gik op for hende, at hun skulle starte i en *modtageklasse*, hvor der kun går børn, der skal lære dansk, åndede hun lettet op. Det blev en tid med nye venner, også afrikanske.

Men en modtageklasse er kun en mellemstation. I fjerde klasse begynder Christella i en helt almindelig skoleklasse på den nærmeste skole. "De nye klassekammerater var faktisk meget søde. Men jeg blev ved med at håbe, at der kom en anden indvandrer på skolen. Men det gjorde der ikke. Nu har jeg vænnet mig nogenlunde til det. Men det har været svært," siger hun.

Det handler ikke kun om at se anderledes ud end alle de andre. Det handler også om at vokse op i en familie, hvor normerne er anderledes end hjemme hos klassekammeraterne.

"I min familie skal man tage sig af sine søskende og hjælpe til i familien. Hvis jeg havde boet i Afrika, så var der ikke noget med drenge i min alder. Her må jeg godt gå til fester og sår'n, men jeg gør det sjældent... Hvis du spørger de andre: 'Hvem er den mest stille i klassen?' – så vil de pege på mig. Jeg siger aldrig noget."

Christella har alligevel et godt forhold til nogle af pigerne fra klassen, men mange holder sig lidt på afstand. Det er noget andet med pigerne nede fra bageren, hvor Christella har fået et fritidsarbejde. De fleste er muslimske piger fra arabiske lande.

"Vi har li'som mere tilfælles, jeg føler mig tryk sammen med dem. Der kan jeg være ærlig og sige det, som det er: 'Nu skal jeg hjem og passe mine søskende'. Jeg har fået mere selvtillid, efter jeg har mødt de muslimske piger", smiler Christella, der også føler sig hjemme i de store arabiske familier.

Tekst og fotos: Kit Jørgensen,
Dansk Flygtningehjælp

// VI GIK FORKERT PÅ ET TIDSPUNKT OG KOM IND I EN SKOV. SÅ KOM DER NOGLE SOLDATER, OG VI MÅTTE LÆGGE OS HELT NED I MUDDERET, FOR AT DE IKKE SKULLE OPDAGE OS. //

DØREN IND TIL AFRIKA

I vinters genså Christella sin egen familie og det hus, som hun sagde farvel til som lille. Jul og nytår blev fejret i Rwanda, hvor der nu er fred efter den voldsomme krig.

”De troede, vi var blevet helt europæiske. *’Vi har givet jer de bedste værelser, vi har varmet vand til jer og købt noget mad, som vi håber, I kan lide...’* De var så overraskede over, at jeg kunne lave afrikansk mad. Men jeg vil godt holde fast i min egen kultur. Det er nok anderledes med mine mindre søskende, de er vokset op i Danmark..” Christella smiler stort ved tanken om gensynet med Afrika.

Selvom hun savnede Danmark efter ugerne i Rwanda, så har rejsen åbnet en dør for hende: Den del af hende, der ikke føles dansk har fået et hjemsted. Der er en mulighed for at rejse tilbage. På besøg eller for at bo og leve og få sin egen familie.

”Det første jeg skal, når jeg er færdig med gymnasiet, er at rejse til Afrika, og så måske også til andre lande. Det er nok for at finde mig selv... Jeg kunne måske godt tænke mig at være stewardesse, men det ved jeg ikke rigtig...”

OPGAVER

LYDCOLLAGE ALLE KLASSER

Nu skal I arbejde med lyd. Hvilke lyde tror I er forbundet med at være flygtning, på flugt fra sit hjemland? Hvilke lyde ville være rare at høre i stedet? Kom med eksempler og skriv dem op på tavlen.

➔ Nu skal I lave jeres egen lydcollage. Gå sammen to og to og lav en lydcollage. I kan optage lyde med fx en mobil eller en båndoptager. I bestemmer selv temaet for jeres lyde, fx et mix med både fredelige lyde (alt fra stille musik og barnelatter til fuglesang) og ufredelige lyde (hvilke lyde forestiller I jer, man hører som flygtning på flugt fra sit hjemland?)

➔ Indspil jeres lydcollager på en cd og afspil dem for hinanden i klassen. I kan også sende dem til VI SKABER FRED! udstillingen.

SKRIV ET BREV TIL EN FANTASI-VEN 3.-6. KLASSE

Forestil dig, at din ven er blevet flygtning, og han/hun må flygte fra sit land.

➔ Skriv et brev til din ven. Fortæl om dit liv og din hverdag. Spørg til deres liv og hverdag. Hvad vil du gerne vide om at være flygtning. Hvad tænker du om det. Hvad må være det værste ved at være på flugt?

FIND STATISTIK OM FLYGTNINGE 5.-10. KLASSE

Hvad ved du om flygtninge? Gå ind på www.flygtning.dk og find oplysninger om flygtninge.

Find svar på følgende spørgsmål og gå dem igennem i klassen:

- ➔ Hvor mange flygtninge er der i Danmark? Og i verden?
- ➔ Hvor kommer de fra?
- ➔ Hvorfor flygter de?
- ➔ Hvad er flygtnings rettigheder? Bliver de overholdt i Danmark?

TIL 5.-7. KLASSE:

- ➔ Udarbejd i grupper nogle søjlediagrammer over jeres svar.
- ➔ Lav et kreativt søjlediagram. Brug fx karton, stof, gamle aviser, papmache, andre ting I finder, der kan genbruges. Dekorér søjlediagrammerne med maling eller billeder, og skriv tallene ned, så en tilskuer vil kunne læse diagrammet.
- ➔ Vis jeres søjlediagram for klassen. Søjlediagrammerne kan også sendes ind til VI SKABER FRED! udstillingen.

TIL 8.-10. KLASSE:

Arbejd sammen i grupper. Lav et kunstværk om flygtninge eller til flygtninge, der forholder sig til flygtninge problematikken. Tænk over, hvordan værket skal udstilles?

HJÆLP AFRIKAS FLYGTNINGE

SØNDAG DEN 11. NOVEMBER 2007

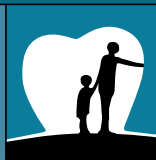

Sigrid på 10 år er en af Dansk Flygtningehjælps faste indsamlere. Udover hendes far, Bjørn, er veninderne Astrid, Ellen og Julia med på holdet. Pigerne samlede sidste år kr. 2.015,50 ind!

I år går pengene blandt andet til at hjælpe flygtninge i Darfur. Her er der over 4 mio. mennesker som har brug for hjælp. De mangler fx. mad, vand, tæpper og redskaber til at dyrke jorden med.

MELD DIG SOM INDSAMLER PÅ 3373 5111

Børn under 11 år skal gå sammen med en voksen. Børn mellem 11 og 18 skal gå to og to sammen.

DANSK FLYGTNINGEHJÆLP GIV FLYGTNINGE EN FREMTID

STOP MOBNING!

AMOK antimobbe konsulenterne

HVILKEN KLASSE ØNSKER VI?

I alle skoleklasser er det vigtigt at tale om, hvad det er for en klasse, vi ønsker os at gå i. Man kan fx tegne et billede af klassen, som den ser ud – og som man gerne vil have, den skal se ud. En klasse, der ikke er god at være i, kan fx føles som at gå på en tynd line, hvor der er afregning ved kasse ét, hvis man træder ved siden af.

Men ønsker vi en klasse, hvor man går på line og alle vogter på alle? Eller ønsker vi en klasse, der er bred som en motorvej, hvor der er tolerance, og vi kan have forskelligt hår, se forskellige ud og have forskellige interesser?

I en klasse med mobning er der nogle, der tager initiativ til mobning. Der kan også være nogle medløbere, der også mobber. Men den største gruppe i hver klasse er dem, der ikke mobber direkte, men er tilskuere.

Mobning kan kun lade sig gøre, hvis hovedparten af en klasse accepterer, hvad der sker. Hvis hovedparten *ikke* griner med, når nogen bliver mobbet, eller siger: Hey, hvad har du gang i? Så er det en hel anden slags klasse, hvor der ikke kan herske mobning.

STOP ISOLATIONEN!

Noget af det hårde ved at blive mobbet er følelsen af isolation. Man føler, at det er "mig" imod hele klassen. Når man taler med børn, der er blevet mobbet, siger de: "Der var ingen, der ville have mig med". Og hvorfor har de den følelse? Det har de, fordi de andre sad og kiggede ned i gulvet.

Den, der bliver mobbet, føler, at de får en lavstatus, fordi der ikke er nogen, der taler med dem. Ofte hvis man spørger tilskueren: "Du stod lige ved siden af, da de trak ham ud i sneen – hvorfor gjorde du ikke noget?" siger de fleste: "Ja, men det var ikke mig, der gjorde det." Så spørger man måske: "Men du stod en halv meter fra..." "Ja, men det var Rune og Hamid, der gjorde det." Men der er rent faktisk noget, man kan gøre.

FAKTA OM AMOK

AMOK er en gruppe antimobningskonsulenter, der arbejder med mobning i skolen. De arbejder med hele gruppen og kulturen i klassen og ser på, hvorfor mobning sker, og hvad vi kan gøre ved det.

AMOK ser sig selv som et korps, der kæmper for at stoppe mobning. Ligesom heltene i Matrixfilmene kæmper AMOK for at det gode skal sejre over det onde.

Læs mere på: www.amoktrix.dk og www.mobbeland.dk

ER DU PASSIV ELLER AKTIV TILSKUER?

Det handler om at skabe et miljø i klassen, hvor der er plads til alle. Her er det vigtigt at dem, der typisk er tilskuere, gør noget og reagerer. Man kan fx lade være med at grine med. Man kan sende den, der bliver mobbet, en sød sms. Eller sige til den, der bliver mobbet: "Jeg så det godt". Man kan også tale med den, der bliver mobbet, om helt almindelige ting. Og hvorfor det? – Fordi det gør en verden til forskel.

Risikerer man ikke selv at miste status, hvis man taler med den, der bliver mobbet? Jo, det kan man, og derfor er det også vigtigt, at det er *ALLE*, der griber ind og siger: "Det skal ikke være sådan her!" Man kan også tilkalde en voksen – det er også en måde at handle på.

Hvis man er modig, kan man konfrontere dem, der mobber og spørge: "Hvad har du/l gang i?" Det handler om at sætte spørgsmål ved den måde, der bliver bestemt nogle ting i klassen. Der vil altid være nogen, der bestemmer mere end andre. Så det handler ikke om, at der ikke er nogen, der må bestemme i klassen. Men det kommer an på, hvem der bestemmer, og hvordan de gør det.

OPGAVER

INGEN KAN GØRE ALT - ALLE KAN GØRE NOGET! ALLE KLASSETRIN

Her er 10 gode forslag til, hvad man kan gøre, hvis man er vidne til mobning.

Gå punkterne igennem på tavlen i fællesskab. Snak om hvordan man kan gå fra at være en passiv tilskuer til en aktiv.

Når der mobbes:

- ➔ Lad være med at grine
- ➔ Send mobbeoffer en sød SMS
- ➔ Ring hjem til mobbeoffer og giv udtryk for din sympati
- ➔ Fortæl det til en lærer
- ➔ Få fat i en lærer
- ➔ Sig til mobber bagefter, at du synes, at det er dumt at mobbe
- ➔ Du kan gå hen og snakke med mobbeoffer om almindelige ting
- ➔ Inviter mobbeoffer med i leg/aktivitet

- ➔ Aftal med en kammerat, at I begge to lader være med at grine/og griber ind næste gang
- ➔ Forsvar mobbeofferet i selve mobbesituationen

Tal i klassen om, hvilken klasse I vil have?

Lav billeder på hvilken klasse, du ønsker dig (collage eller tegning). Vil du have den lukkede eller den åbne klasse? Hvordan vil du aller helst opleve din klasse og dine klassekammerater? Vis det med billeder og farver.

Snak om, hvordan man kan gribe mobning an, og skriv forslag og ideer op på tavlen.

Spørgsmål kan fx være:

- ➔ Er det en god idé at hente en voksen?
- ➔ Er man en stikker, når man henter en voksen, eller er man en god ven?
- ➔ Er en ledertype én, der altid mobber andre?
- ➔ Hvordan kan man se, at folk er kede af det og siger stop?
- ➔ Hvad er sejt og hvorfor?
- ➔ Hvor står vi nu og hvor vil vi gerne hen?

HVEM ER VORES HELT/INDE? DE MINDSTE KLASSE

Helte og heltinder fra bøger, film og tv kan være gode rollemodeller.

➔ Tal om hvilke helte I har og hvorfor.

➔ Find ud af hvem der virkelig er en god ven og et godt forbillede at have for kammeratskabet i klassen. Er det fx Harry Potter eller Pippi Langstrømpe?

Hvordan gør de tingene? Hvad kendetegner en helt/inde?

Opstil nogle fælles "færdselsregler" i klassen. Tag en fælles snak, hvor I bliver enige om fx:

➔ Hvordan gør vi, når vi inviterer til fødselsdag?

➔ Hvordan snakker vi sammen på mobiltelefon?

➔ Kan vi finde ud af, at lave nogle aktiviteter alle er med til?

➔ Hvordan vil vi takle andre scenarier, der skaber uro i klassen?

INTERVIEWS OM MOBNING 4-8. KLASSETRIN

Lav et interview med din/e forældre som hjemmeopgave.

Stil dem spørgsmål om deres skoletid og skriv svarene ned i et kladdehæfte, fx:

➔ Hvordan var det, da du gik i skole?

➔ Var der nogen, der blev mobbet?

➔ Kan du huske, hvordan stemningen var i klasselokalet?

➔ Hvem bestemte?

➔ Hvem blev mobbet og hvorfor?

➔ Hvad gjorde du ved det?

➔ Hvad synes du, man skal gøre nu?

Skriv en skriftlig opgave med dine svar. Teksterne kan sættes i et samlet hæfte, som I kan udsmykke og sende ind til VI SKABER FRED! udstillingen.

POSITIVT BAGTALERI DE MINDSTE KLASSE

Det er *aldrig* sjovt at opdage, at andre taler om én bag ens ryg. Især hvis det er noget grimt og dårligt, der bliver sagt om én. Prøv at bagtale hinanden på en super-positiv måde i stedet for! – Og se hvad der sker.

➔ Lav en liste på tavlen med positive tillægsord og brug dem fx smuk, sød, sjov, flot, vittig osv...

Vær opfindsomme med at bagtale hinanden på en god måde.

Det kan være alt fra, hvordan man ser ud, tøjet, håret, noget man gør, eller siger, der er sødt, sjovt eller interessant og anderledes. Fortæl en masse positiv sladder om hinanden og se, hvad der sker i lokalet. Husk at få alle med.

ANTI-MOBBE ROLLESPIL 4.-7. KLASSETRIN

Arbejd i grupper af 4-5 personer med rollespil. Fordel rollerne i en situation, hvor nogen bliver mobbet. Det kan fx være en mobbe-situation, som I alle sammen kender til. Hvem er mobber, medløber, offer, tilskuer (passiv eller aktiv?) osv.

➔ Start med at øve en situation, hvor tilskuerne er passive. Hvordan ender scenen?

➔ Lav derefter en situation, hvor man bruger de fælles aktive regler for tilskuergruppen – og vis hvad der så sker.

➔ Hver gruppe viser deres rollespil for klassen. Husk at stil spørgsmål, at give hinanden ros og feedback.

Inspiration

Elever fra en 5. klasse på Busses Skole i Gentofte har arbejdet med **VI SKABER FRED!** som de aller første i Danmark!

ARKITEKTUR MED PLADS TIL ALLE

Dansk Arkitektur Center

ARKITEKTUR - HVAD ER DET?

Arkitektur er et ord, man bruger om de bygninger, som vi bor, arbejder og går i skole i. Kirker, rådhus og lufthavne osv. er også eksempler på arkitektur. Der findes også arkitektur "uden tag", fx pladser, skolegårde og hele byer. Arkitektur handler om at forme og indrette rum – i en bygning, i et landskab eller i en by.

Tal i klassen om den arkitektur, I kender til, fx: Hvilke eksempler kender du på arkitektur?

Giv eksempler på arkitektur både "med tag" og "uden tag"!

SÅDAN ARBEJDER EN ARKITEKT

Fælles for arkitekturen er, at den er planlagt af en arkitekt. Arkitekten tegner og skaber arkitektur, som vi senere kan bo, arbejde, gå i skole eller måske bede i. Før en arkitekt kan løse en opgave, undersøger han eller hun en række ting, fx:

- Hvad skal arkitekturen bruges til? Er den til at bo, lege eller arbejde i?
- Hvilken form skal arkitekturen have? Skal den være rund? Skal den være firkantet?
- Kan arkitekturen fortælle en fantasifuld historie?
- Hvad er der udenom arkitekturen? Er der havudsigt, høje huse eller grønne marker?

Tænk på jeres egen skole. Hvordan har arkitekten mon forberedt sin opgave? Hvad tror I, arkitekten ville have svaret på ovenstående spørgsmål?

Herlev Sygehus. Foto: Andreas Trier Mørch

ARKITEKTUR SOM BEVÆGER OS

Vi tænker ikke altid over det, men arkitektur kan gøre noget ved os. Den kan få os til at føle os hjemme eller uvelkomne. Arkitektur kan inspirere til tolerance og mangfoldighed ved at give plads til alle. Arkitektur kan også have den modsatte effekt. Den kan virke skræmmende og afvisende.

Arkitekten kan bruge forskellige virkemidler for at få os til at føle os godt tilpas eller det modsatte. Det kan være størrelsen, materialerne eller rummene, der gør noget særligt ved os. Derudover er det meget forskelligt fra person til person, hvordan vi oplever arkitektur. Vi påvirkes af arkitekturen, når vi fx går ind i den, ser på den, lytter til den og rører ved den.

FAKTA OM DAC

Dansk Arkitektur Center laver udstillinger, projekter og aktiviteter, som handler om arkitektur. Det overordnede formål med DAC | Undervisning er at give børn og unge mulighed for at opleve, forstå og vurdere arkitektur.

DAC Undervisning tilbyder undervisning i vores udstillinger samt på byvandring. Vi tilbyder en række net-baserede undervisningsmaterialer under navnet "Arksite". Arksite er gratis at benytte: www.dac.dk/arksite

Læs mere på: www.dac.dk

ARKITEKTUR SOM LUKKER OS UDE

Tror I, det er rart at opholde sig i et fængsel? Der er nok mange, der vil svare nej. Meningen er jo også, at det skal være en straf at blive spærret inde.

Arkitekter har gennem tiden udviklet fængslets arkitektur. Fx kan man tegne fængsler sådan, at fanger føler sig overvågede – også når de ikke bliver det. I dag benytter man sig af videokameraer, der sammen med alarmer overvåger fangerne konstant. Når fangerne ikke selv kan se, om de bliver overvågede eller ej, opfører de sig automatisk pænere. Måske kan I genkende følelsen.

Tal i klassen om andre eksempler på rum, hvor I føler, at nogen kan se på jer, uden at I kan se på dem.

Mure kan virke beskyttende og lydisolerende, når de fx omgiver en privat have. Mure kan også lukke andre ude og fungere

som skudsikkert værn. Berlinmuren delte fra 1961 til 1989 den tyske hovedstad i en øst- og en vestdel. Muren skulle forhindre befolkningen i at flygte fra øst til vest. Muren blev bevogtet med minefelter, pigtråd og soldater.

I 1989 blev muren ødelagt, og i dag kan berlinerne frit bevæge sig gennem øst og vest. Arkitektur kan altså holde andre ude. Den kan virke skræmmende og afvisende. Vi kan føle os lukket inde, når arkitektur er svær at se igennem, måske fordi der ingen vinduer er. Eller måske er det svært at finde rundt, og det gør os forvirret.

Det kan også være, at materialerne er ubehagelige at røre ved, eller at lyden er dårlig. Måske er dørene så store, at vi føler os små, når vi går ind ad dem.

➔ Lav en liste på tavlen med eksempler på arkitektur, som "lukker os ude". Find gerne eksempler på arkitektur både med og uden tag. Kopier eksempler fra nettet og vis med pile hinanden, hvad det er, der gør disse steder ubehagelige.

Foto: POLFOTO

Havnebadet. Foto: PLOT

ARKITEKTUR SOM BYDER OS VELKOMMEN

Har I tænkt over, at der er nogle steder, hvor vi føler os særligt velkomne? Det kan være et hus, der har en særligt indbydende farve, eller en form som gør os glade. Det kan være en plads, som har gode gemmesteder og rum til at lege.

Hvilke farver gør dig i godt humør? Farver kan gøre os glade, og når vi er i godt humør, kan vi også stå bedre imod sygdomme, fordi det gode humør kan virke helbredende.

På Herlev Sygehus har billedkunstneren Paul Gernes be stemt farverne på væggene, og resultatet er meget farverigt. Tanken er, at farverne kan være med til at skabe en god stemning, som i sidste ende har en positiv effekt på folks helbred.

Arkitektur kan afgrænse et område og give adgang til nye og uudforskede steder. I Københavns Havn ligger en udendørs svøm-

mehal, som giver byboerne mulighed for at svømme i havnen om sommeren.

Det har været umuligt længe, dels fordi vandet ikke var rent nok, men også fordi det var for farligt, når store skibe skulle passere svømmere i havnen. Havnebadets udspringstårn ligner stævnen på et skib, og på den måde passer arkitekturen fint til havnekajen. Væggene minder om klippevægge, og dem kan man klatre på og springe fra. Om sommeren er bassinet fyldt med badende gæster.

➔ Lav en liste med eksempler på arkitektur, som "byder os velkommen". Find gerne eksempler på arkitektur både med og uden tag. Kopier eksempler fra nettet og vis med pile hinanden, hvad det er, der gør disse steder særligt rare.

ARKITEKTUR MED PLADS TIL ALLE ALLE KLASSER

Skolen er et rum, hvor mange elever opholder sig rigtig mange timer hver dag. Elever på en skole er forskellige og har hver deres måde at lære på. Opgaven går ud på at sætte ord på, hvordan I oplever skolen som rum. Dernæst skal I komme med forslag til, hvordan skolen kan blive bedre for alle. I opgaven skal I huske på de overvejelser, I løbende har gjort jer i forhold til, hvornår arkitekturen byder jer velkommen, og hvornår den har den modsatte effekt.

Undersøg jeres skole og tal om, hvordan I oplever rummene:

- ➔ Hvor er der rart at sidde, snakke, lege? Hvorfor?
- ➔ Hvor er der godt at læse alene?
- ➔ Hvor er der rart at lave gruppearbejde?

Undersøg farver og materialer på skolen:

- ➔ Hvordan ser her ud?

OPGAVER

0.-3. KLASSE:

Tegn jeres forestilling om en skole, der er rar at gå på og være i. Hæng jeres tegninger op i klassen og nyd resultaterne.

4. - 10. KLASSE:

- ➔ Lav en brainstorm sammen på tavlen: Hvordan skal skolen indrettes, hvis den skal kunne rumme alle elever bedst muligt?
- ➔ Lav modelforslag i grupper for en skole, der giver plads til alle elevers forskellighed. Modellerne kan produceres som tegninger, i pap maché, i flamingo, som collager med papirklip osv.
- ➔ Udstil modellerne på skolen, og overvej hvordan I kan realisere nogle af jeres forslag.

© Thomas Larsen

ARKITEKTUR
VÆRKSTED

ARKITEKTUR I UNDERVISNINGEN

Dansk Arkitektur Center (DAC) er også for børn. Tag på udstilling eller byvandring, læs om huse i hele verden og lær meget mere om arkitektur på vores undervisningssites, ARKSITE og ARKSITE KANON.

Dansk Arkitektur Centers udstillinger i børnehøjde – undervisning i udstillingen BYEN I FORANDRING

Hvordan ser Københavns nye arkitektur ud i børnehøjde? Hvordan har byen forvandlet sig? Dansk Arkitektur Center viser fra den 29. juni til den 21. oktober 2007 udstillingen BYEN I FORANDRING. Her kan folkeskolens elever komme på rundvisning og værkstedsbesøg.

ARKSITE – lær om arkitektur på nettet

På ARKSITE kan du lære om kendte arkitekter, se eksempler på arkitektur og læse om arkitektens historie i verden. På ARKSITE KANON kan du tage en visuel rejse fra gravhøj til Storebæltsbro, skabe din egen kanon og teste din arkitekturviden.

www.dac.dk/arksite

BYVANDRINGER

Hvad er arkitektur? Hvad laver en arkitekt? Hvordan virker arkitekturen på os og hvorfor? På vandring i byen introduceres eleverne til arkitektens grundlæggende virkemidler som f.eks. form, rum, materialer, farver og lys.

Booking: Michael Wendelborg,
mwe@dac.dk

UNDERVISNINGSMATERIALER

“ALVERDENS HUSE”

Bestilling:
www.dacbookshop.dk

SKOLEAVISEN “ARKITEKTUR”

Bestilling:
www.skoleavisen.com

Læs og se meget mere på www.dac.dk/undervisning

DAC | Undervisning er et permanent tilbud om undervisning i arkitektur i Dansk Arkitektur Center. Vi tilbyder undervisning til børn, unge, voksne og børnefamilier i form af byvandring, omvisninger og undervisningsaktiviteter i aktuelle udstillinger.

Strandgade 27B · 1401 København K · www.dac.dk

DAC | DANSK ARKITEKTUR CENTER

FREDELIG BERØRING

Dansk Kursus- og Uddannelses Center

HEJ, HVORDAN GÅR DET?

Massage handler om, at hjælpe hinanden til at falde til ro, slappe af og få det rart. Kender I det, når der uventet kommer én forbi, når man sidder og er lidt ked af det. Og så lægger vedkommende hånden på skulderen af én og siger: "Hej, hvordan går det?". Så ranker man sig og føler igen, at det er godt at være til, selvom man er ked af det.

Når nogen rører ved én, tager om én, holder om én, eller bare giver én et venskabeligt puf, bliver man glad og siger: "ah, det er fedt at være til!"

Det kan vi lære noget af – også i skolen. Tænk hvor meget vi egentlig kan gøre for hinanden for at få et bedre liv. Vi kan være rare ved hinanden, vi kan tale sødt til hinanden, lægge en arm om skulderen på hinanden, vi kan spørge "hvordan har du det?", og lytte til hinanden. Det glemmer vi tit, men det er rigtig rart, at der er nogen, der lægger mærke til én og spørger til én.

FAKTA OM DKUC

DKUC ledes af ægteparret Dorrit Langsted Olsen og Bjørn Herold Olsen, som begge er Rosenterapeuter og -lærere, og som har mere end 15 års erfaring med Rosenmetoden, der er en blid form for massage. DKUC blev stiftet i januar 1996, og der afholdes kurser og foredrag samt uddannelse i Rosenmetoden og BevidsthedsBerøring.

DKUC stræber mod en fremtid, hvor mennesker trives optimalt, og deres potentiale kan blive bevidstgjort, anerkendt og benyttet på en positiv måde til fredelig samskabs eksistens og fælles glæde.

Læs mere på www.rosenmetoden.dk.

FREDSHORMONER

Kroppen har et hormon, der hedder Oxytocin, som vi kalder for et fredshormon. Hormoner er signalstoffer, der vandrer rundt i kroppen sammen med blodet og fortæller os (hjernen), hvordan vi har det.

Fredshormonet er et stof, der gør, at vi får det rigtig godt. Det udløses i kroppen, hvis nogen rører os på en behagelig måde, fx når vi får et kram, får blød massage, putter sig ind til én, man godt kan lide (fx sin far, mor eller en ven) og så føles det pludselig behageligt, man får det rigtig godt og bliver afslappet, selvom man måske lige har været ked af det, været bange eller haft travlt.

Faktisk har man lavet forsøg med hanrotter der, når man sætter dem ind i et bur, begynder at angribe hinanden. Det er noget de gør, bare de ser hinanden. Men når de får en lille indsprøjtning med stoffet Oxytocin, så søger alle rotterne sammen på midten og putter sig i en stor klump og hygger sig med hinanden i stedet for at slå.

Rosenmetoden. Foto: DKUC

FREDELIG BERØRING I SKOLEN

Sverige har i mange år haft programmer, hvor børn giver hinanden massage i skolerne ca. 20 min. hver dag. Undersøgelser har opdaget, at der er mindre mobning og færre børn, der slår hinanden. Det hedder fredelig berøring, fordi dem man masserer, dem slår man ikke.

Pludselig kan børnene både mærke og forstå, at vi godt kan røre hinanden, i stedet for at slå eller skubbe dem, vi fx godt vil i kontakt med. Nogle gange kan vi være generte over at give andre et kram. Men hvis vi aftaler i forvejen, at nu sidder vi ned og har det rart og masserer hinanden på ryggen, armene eller benene, så finder man ud af, at vi er meget ens.

Vi kan alle sammen godt lide at have det rart og få lidt opmærksomhed.

Af Bjørn Herold Olsen, leder af Dansk Kursus og UddannelsesCenter

OPGAVER

FREDELIG BERØRING ALLE KLASSETRIN

Nu skal I prøve den form for berøring, der hedder fredelig berøring. Det er blid massage, ligesom når man ligger på stranden om sommeren og får smurt solcreme ind på ryggen.

Det er dejligt, at man bare kan ligge og mærke, at den anden stille og roligt masserer solcremen ind i huden og tager sig lidt af én. Det er vigtigt, at den der giver massage, ikke trykker huden for hårdt, eller maser og skubber, men blot glider forsigtigt henover huden. Man kan sagtens gøre det uden på tøjet.

➔ Gå sammen to og to og giv hinanden fredelig massage i 10 minutter hver. Den ene læner sig indover bordet og slapper af. Den anden, der sidder ved siden af, sætter sig i en god arbejdsstilling og slapper helt af i hænderne. Så lægger man hænderne på ryggen og lige så stille masserer henover ryggen uden på blusen eller t-shirten og fortæller en historie med hænderne. Man arbejder sig rundt på ryggen med stille og rolige venlige bevægelser, så den der bliver masseret slapper helt af.

➔ Jer der bliver masseret, prøv at mærk hvordan de her stille rolige hænder bevæger sig rundt. Hvordan føles det? Nogle gange kan man næsten være ved at falde i søvn eller begynde at drømme og få billeder for sit indre blik.

➔ Læreren kan evt. læse en historie højt imens, eller I kan sætte noget stille musik på. Noget der er fredeligt og roligt (klassisk eller meditationsmusik egner sig bedst).

KROPSSPROG OG BILLEDANALYSE ALLE KLASSE

Find en masse forskellige billeder på Googles billedsøgning. Se på billederne i klassen. Hvordan har personen på billedet det? Hvordan kan man se det? Hvor tror I, at det ville være godt for dem at få massage?

- ➔ Lav billeder på følelser ved hjælp af kropssprog og ansigtsmimik. Hvordan udtrykker man fx glæde, vrede, fortvivelse, sorg, lykke osv. Med vores krop og ansigt.
- ➔ Diskuter bagefter hvem der har mest brug for massage.

De mindste klasser:

- ➔ Lave tegninger eller malerier til et tema om følelser. Vælg en følelse og tegn et billede af hvordan den kommer til udtryk i ansigtet. Brug spørgsmålene nedenfor til inspiration.

Spørgsmål:

- Hvordan ser jeg ud, hvis jeg er bange? (overfald, uhygge, rædsel)
- Hvordan ser jeg ud, hvis jeg bliver ked af det? (ulykkelig, sorg, træt)
- Hvordan ser jeg ud, når jeg er glad (har overskud, parat til at lege)
- Hvordan ser jeg ud, når jeg er udmattet? (så træt og ikke orker noget?)
- Hvordan ser jeg ud, når jeg har det godt? (forelsket, afslappet, koncert)
- Læg mærke til hvor meget, kroppen fortæller om, hvordan vi har det.

FORSØGET - FØR OG EFTER 4.-10. KLASSE

Vælg en frivillig, der skal leve sig ind i, hvordan man spænder i kroppen og ser ud, når man er rigtig godt vred. Tag et billede af personen, når han/hun er godt vred.

- ➔ Sæt nu vedkommende på en stol og læg hænderne på vedkommendes skuldre (stille og roligt). Giv ganske langsomt og blidt personen fredelig berøring, og se hvad der sker.

➔ Læg mærke til hvordan personens kropsholdning ændrer sig. Ansigtet kan skifte farve. Deres vejrtrækning ændrer sig.

- ➔ Tag et billede bagefter og sammenlign personens udtryk og kropsholdning før og efter.

KEND DIN BØRNEKONVENTION

UNICEF

ALLE BØRNS GRUNDLOV

Er du klar over, at du har rettigheder? Alle børn har rettigheder. Rettigheder som hverken forældre, lærere, venner eller nogen andre kan tage fra dig. Dine rettigheder kan du læse i Børnekonventionen, som er en slags grundlov for alle verdens børn.

Konventionen giver dig og alle andre børn rettigheder indenfor fire hovedområder:

- Grundlæggende – fx retten til mad, et sundt liv i et godt miljø og et sted at bo.
- Udvikling – fx retten til at gå i skole og retten til at lege.
- Beskyttelse – fx beskyttelse mod børnearbejde, krig og misbrug.
- Medbestemmelse – det er retten til at have indflydelse på sit eget liv.

Fotos: UNICEF

FAKTA OM UNICEF

UNICEF er en forkortelse af United Nations International Childrens Emergency Fund, som UNICEF hed indtil 1953. Derefter blev navnet forkortet til United Nations Children's Fund, fordi organisationen udvidede sit arbejde til også at omfatte udviklingshjælp.

Egentlig blev UNICEF startet i 1946 for at hjælpe børn i Europa efter anden verdenskrig. UNICEF er med tiden vokset til at være den førende hjælpeorganisation for børn. I dag arbejder UNICEF i 156 lande. Vi arbejder for at alle børn skal være trygge, sunde, have rettigheder og gå i skole.

Se mere på: www.unicef.dk

BØRNEKONVENTIONEN

Børnekonventionen består af 54 regler, som man også kalder artikler. De beskriver hvilke rettigheder et barn har, og hvordan et land skal sikre dem. Det var FN (Forenede Nationer), der fandt på konventionen i 1989, og to år senere i 1991 godkendte Danmark den, og skrev under. I dag er det kun USA og Somalia, der ikke har skrevet under.

Hvert femte år skal alle de lande, på nær selvfølgelig USA og Somalia, til "eksamen" hos FN. Her skal de fortælle, hvad de gør for at overholde reglerne, og de skal forklare, hvordan de vil gøre dårlige ting bedre. Danmark var senest til "eksamen" i 2006, og fik ganske gode karakterer.

I denne uge skal du lære Børnekonventionen at kende for at se, hvad det er for nogle ting i din hverdag, der er sikret af den. Find artiklerne midterst i magasinet.

OPGAVER

LAV EN KLASSEKONVENTION RETTET MOD DE MINDSTE KLASSER

Skriv 10 regler, der skal gælde i jeres klasse.

Der skal være regler for, hvad der er tilladt, og hvad der ikke er tilladt, hvis alle skal have det godt i klassen.

Her er nogle spørgsmål, der kan inspirere jer:

- ☞ Hvad kan du rigtig godt lide at lave?
- ☞ Får du lov til at gøre det, du kan li'?
- ☞ Har alle lov til det?
- ☞ Hvad er det værste, du ved i klassen?
- ☞ Hvornår oplever du det?
- ☞ Kan du undgå det?
- ☞ Er der noget, du ikke må i klassen?
- ☞ Er det rimeligt?
- ☞ Hvornår er en klassekammerat en dårlig kammerat?

Når I har fundet de ti regler, skal I lave en flot planche, så alle – både voksne og børn – ikke glemmer dem.

Skriv reglerne op på et langt stykke pap. Udsmyk planchen, så den ser flot og vigtig ud. Hæng så planchen op i klassen. Nu har I jeres helt egen konvention, der beskytter det, I godt kan li', og beskytter jer mod det, I ikke kan li'.

TOP TI/TOP TEN RETTET MOD MELLEMTINEN

Find de vigtigste rettigheder her og i udlandet.

Del klassen i fire grupper:

- ☞ Første gruppe er skoleelever i Danmark (født i Danmark)
- ☞ Anden gruppe er skoleelever i Danmark men født i Iran
- ☞ Tredje gruppe er skoleelever i Liberia
- ☞ Sidste gruppe er skoleelever i USA

Læs Børnekonventionen og find de fem artikler, der er vigtigst for hver gruppe.

- ☞ Illustrer de 5 rettigheder med foto, tegning, maling eller andre kunstneriske udtryk. Hæng værkerne op i klassen.
- ☞ Præsenter jeres bud for klassen og diskuter, hvilke fem rettigheder der er valgt. Er det de samme artikler, der er valgt af alle grupper? Hvis ja, hvorfor? Hvis nej, hvorfor er der forskel?

☞ I arbejdet kan det være godt at kigge på hjemmesiden: www.battlequiz.dk. Her tester Mick Øgendahl jer i konventionen.

☞ Specielt for gruppen der arbejder med Liberia, kan det være godt at kigge på: www.soldierboy.dk, som er en temaside om børnesoldater.

FÆLD EN ARTIKELBRYDER RETTET MOD DE STØRSTE KLASSE

Gennemgå Børnekonventionens artikler i klassen. Snak om hvad det er for rettigheder, de beskytter.

Kan I finde en artikel, der ikke overholdes i jeres egne liv?

Eksempler på artikler, der ikke er overholdt:

- ➔ Er der nogen, der bliver diskrimineret? (artikel 2)
- ➔ Er der nogen, hvis mening ikke er blevet hørt? (artikel 12)
- ➔ Er der nogen, der ikke synes, de har et privatliv? (artikel 16)
- ➔ Er der nogen, der ikke synes, de har tid til hvile, fritid og leg? (artikel 31)

Find ud af, hvem der er ansvarlig for, at jeres rettigheder bliver overtrådt.

- ➔ Forbered en aktion, hvor I tager ud og besøger ham eller hende med et videokamera.
- ➔ Konfronter dem med jeres undersøgelse og kræve at få svar på, hvorfor de ikke overholder Børnekonventionen.
- ➔ Eller skriv et brev til de ansvarlige, hvor I beskriver jeres stilling til den måde børns rettigheder bliver overtrådt på. Stil fx nogle krav til, hvordan I ønsker, de skal ændre deres adfærd/ bestemmelser på området

**// ALLE BØRN HAR RETTIGHEDER.
RETTIGHEDER SOM HVERKEN FORÆLDRE,
LÆRERE, VENNER ELLER NOGEN ANDRE
KAN TAGE FRA DIG. //**

HOLD EN KONFERENCE OM VOLD MOD BØRN RETTET MOD DE STØRSTE KLASSE

12 procent af alle 16-årige har oplevet vold. Bliver du overrasket over de tal?

Måske har du hørt om nogen, der bliver udsat for vold derhjemme?

Inviter i starten af ugen relevante voksne – på og udenfor skolen – til en konference om vold mod børn. Det kan fx være: sundhedsplejersken, inspektøren, klasselæreren, en foredragsholder, eller en socialmedarbejder fra kommunen.

Konferencen holdes sidst på ugen, torsdag eller fredag.

- ➔ Dan seks grupper, der ugen igennem skal arbejde med hvert sit emne.
- ➔ Når ugen er gået og konferencen afholdes, skal én fra hver gruppe være talsmand for gruppen og sidde i diskussionspanelet med de voksne som ekspert på gruppens emne.

De seks emner, I skal undersøge og hente informationer om, er:

- ➔ 1. Hvad er vold?
- ➔ 2. Hvilke følger har vold på lang sigt?
- ➔ 3. Hvad kan man selv gøre for at komme ud af vold?
- ➔ 4. Hvad kan man gøre for at hjælpe ens kammerater ud af vold?
- ➔ 5. Hvad sker der med voldsramte børn i din kommune?
- ➔ 6. Hvor kan man få hjælp, hvis man er udsat for vold?

Konferencen kan startes med et oplæg fra en professionel foredragsholder, der kan fortælle om vold mod børn.

Start derefter en paneldiskussion. Panelet (de seks fra grupperne og de voksne) begynder med at præsentere sig selv og deres emne. Herefter kan publikum, fx resten af klassen og meget gerne andre klasser på skolen, stille spørgsmål og diskutere med panelet.

Tag nogle billeder af paneldeltagerne og hæng dem bagefter op på væggen – meget gerne med et citat nedenunder af en specielt god sætning, som blev sagt af ham eller hende på billedet.

BØRNEKONVENTIONEN

- i en forenklet udgave

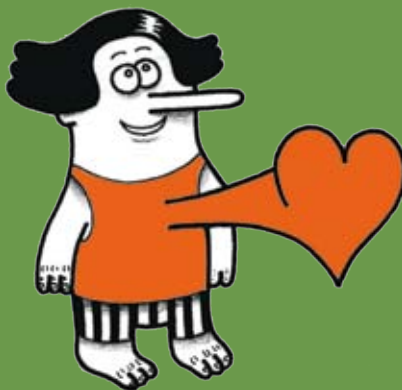

BØRNEKONVENTIONEN

- i en forenklet udgave

1. Hvad er et barn? Én, der er under 18 år
2. Det er lige meget, hvordan man ser ud osv. – alle skal have det lige godt
3. Man skal træffe beslutninger efter barnets interesser. Staten skal have nogle regler, der beskytter barnet
4. Staten skal overholde artiklerne
5. Forældrene skal vejledes af staten, så de kan opdrage børnene godt

6. Alle har ret til at leve, og staten skal hjælpe børn til et godt liv
7. Barnet skal have et navn og et fædreland, lige fra det bliver født
8. Staten skal sikre, at barnet har et navn, land, familie osv.
9. Barnet skal leve sammen med sine forældre, hvis det har det godt der. Ellers skal staten hjælpe barnet med at finde et andet sted
10. Hvis man har været ude af sit land, skal man kunne komme tilbage igen og blive genforenet med sin familie
11. Staten skal forhindre kidnapning af børn
12. Barnet har ret til at have sin egen mening, og den skal respekteres
13. Barnet har ret til at lære at give udtryk for, hvad det mener
14. Barnet har ret til selv at bedømme, hvilken Gud det vil tro på
15. Barnet må medvirke i og starte en forening
16. Barnet har ret til privatliv
17. Barnet har ret til at vide, hvad der sker i verden (tv, radio, avis)
18. Staten skal sikre, at forældrene har hovedansvaret for barnets opdragelse
19. Staten skal hjælpe, hvis barnet bliver mishandlet
20. Staten skal tage sig af forældreløse børn.
21. Staten skal sikre, at adoption kun sker, hvis det er til barnets bedste

22. Staten skal sørge for, at flygtningebørn får det godt, og den skal samarbejde med organisationer om det
23. Et handicappet barn har ret til hjælp til et godt liv
24. Barnet skal leve godt/sundt og kunne få lægehjælp, når det er nødvendigt. Staten skal nedbringe børnedødeligheden
25. Staten skal se efter, at børn på institution har det godt
26. Barnet skal have det godt
27. Barnet har ret til gode levevilkår. Hvis forældrene ikke kan sørge for det, skal staten hjælpe
28. Barnet skal gå i skole hver dag og skolens disciplin skal være menneskeværdig
29. Staten skal sikre, at undervisningen udvikler barnet til et aktivt menneske
30. Et barn fra et mindretal har lov til at have sin egen kultur, religion og sit eget sprog

31. Børn skal have fritid og tid til at lege samt lov til at deltage i forskellige aktiviteter
32. Børn må ikke arbejde for længe. De skal være et bestemt antal år. De må ikke arbejde for hårdt osv.
33. Barnet skal beskyttes mod narkotika
34. Barnet skal beskyttes mod seksuelt misbrug
35. Staten skal forhindre handel med børn
36. Børn må ikke udnyttes

37. Børn må ikke udsættes for tortur og de skal behandles ordentligt, hvis de er i fængsel
38. Børn skal beskyttes mod krig og må ikke være soldater
39. Staten skal hjælpe børn, der har været udsat for tortur
40. I stedet for at straffe unge lovovertrædere skal staten hjælpe dem
41. Love, der er bedre end disse artikler, skal bruges
- 42-54. Staten skal sørge for, at alle børn og voksne kender disse artikler og at de bliver respekteret og overholdt

BØRNS RETTIGHEDER

Børnerådet

BØRN HAR RETTIGHEDER

Ligesom voksne har du også ret til et privatliv. Du kan låne bøger på biblioteket, tale i telefon, sende breve og surfe rundt på internettet uden at myndighederne kigger dig over skulderen. Politiet eller andre offentlige myndigheder må ikke registrere, hvad du gør, medmindre de mener, at dine handlinger er til fare for andre.

Indtil du er 18 år, har dine forældre ret til at bestemme over dig. De skal sørge for, at du trives og give dig beskyttelse i forhold til din alder. Det betyder fx at de, efterhånden som du vokser op, skal:

- blande sig mindre og mindre
- give dig mere og mere ansvar
- lade dig bestemme mere og mere

Hvis dine forældre ikke kan tage sig ordentligt af dig, har myndighederne pligt til at gøre noget. Det kan være at en lærer på skolen, sundhedsplejersken eller en sagsbehandler i kommunen træder ind. Men du kan også selv gå til en voksen og bede om hjælp og rådgivning.

Når du fylder 18 år, er du voksen i lovens forstand. Så får du valgret, kan tage kørekort, kan tage lån i banken, modtage sociale ydelser, gifte dig og i det hele taget helt selv bestemme over dit liv.

Men når du bliver 18 år, kan du på den anden side heller ikke længere forlange, at dine forældre sørger for dig.

FAKTA OM BØRNERÅDET

Børnerådet arbejder for at børn i Danmark skal have et godt liv. Børnerådet blev dannet i 1994 af Folketinget. Vi er altså det, der hedder et statsligt råd. Men vi er samtidig et selvstændigt råd. Det betyder, at en minister ikke bestemmer over Børnerådet.

Vi har alle sammen et arbejde og en uddannelse, der handler om børn. Vi arbejder med alle sider af børns liv: Børn i skolen, børn og kultur, børns fritidsliv, børns sociale liv, børns sundhed, børns rettigheder osv. Vi undersøger også, om børn, der har svært, får god hjælp, om børn bestemmer nok m.m.

Når vi siger "børn", mener vi – alle der ikke er myndige, dvs. alle under 18 år.

Se mere på: www.boerneinfo.dk

HVAD MÅ EN FORÆLDER BESTEMME?

Tag en fælles snak i klassen om, hvad I synes, der er retfærdigt, at jeres forældre bestemmer.

Må mine forældre fx bestemme:

- Hvad jeg skal se i tv?
- Hvem jeg må lege/komme/skrive sammen med?
- Hvilket tøj jeg skal gå i?
- At jeg skal rydde op på mit værelse?
- Hvad tid jeg skal komme hjem om aftenen?
- Om jeg må få huller i ørerne, piercing, tatoveringer mv.?

Svaret er: Ja. Det må dine forældre (eller den der har forældremyndigheden over dig) faktisk gerne. Ifølge Forældremyndighedsloven skal dine forældre drage omsorg for dig, og træffe afgørelser om dine personlige forhold ud fra dine interesser og behov. Det betyder, at dine forældre kan bestemme stort set alt, hvad der har med dig at gøre, indtil du fylder 18 år.

Men når de bestemmer over dig, skal det være med udgangspunkt i *dine* interesser og *dine* behov, og jo ældre du bliver, jo mere skal du inddrages i dine forældres beslutninger. Dvs. I skal tale sammen, og du skal have mulighed for at fortælle, hvad du ønsker og vil, hvorfor osv. Og dine forældre skal lytte til dig, når de træffer valg om dit liv.

KAN JEG KLAGE?

Er det muligt at klage, hvis jeg er utilfreds med mine forældres beslutninger?

Nej, hvis du er utilfreds med dine forældres beslutninger, kan du ikke klage over dem. Men hvis du har problemer derhjemme – og du ikke synes, dine forældre lytter til og inddrager dig i deres beslutninger om dig – er det en rigtig god idé at tale med en voksen om dine problemer. Det kan være én fra din familie, én fra skolen eller klubben eller én af dine venners mor eller far. Du kan også ringe til Børnetelefonen, hvor du kan snakke med en voksen rådgiver om alt muligt og få gode råd til at komme videre.

MIN MOR SNAGER!

Må mine forældre snage i mine sager? Må de fx:

- læse mine sms'er?
- se i min dagbog?
- læse mine breve?
- læse mine mails?
- gennemsøge mit værelse?
- lytte til mine telefonsamtaler?

Ja, dine forældre må godt gennemsøge dit værelse, bestemme over din brevveksling, dine telefonsamtaler, mailkorrespondance mv., hvis de fx har mistanke om, at du er i alvorlige vanskeligheder. De har nemlig pligt til at drage omsorg for dig, indtil du bliver 18 år. De har faktisk pligt til at undersøge deres mistanke og hjælpe dig ud af vanskelighederne.

HAR DU BRUG FOR HJÆLP?

Børnerådet kan desværre ikke give børn råd om deres helt personlige problemer. Du kan finde information om dine rettigheder på vores særlige hjemmeside for børn: www.boerneinfo.dk, der giver tips om rådgivning, rettigheder og klageveje for børn, når det drejer sig om fritidsarbejde, privatliv, skilsmisse, at flytte hjemmefra i utide og meget andet.

Har du brug for at tale med en voksen om noget, du er ked af, kan du ringe til:

Børnetelefonen: 35 55 55 55. Telefonen er åben man-tors. fra kl. 12 – kl. 21. Om fredagen er telefonen åben fra kl. 12 – kl. 19. Du kan ringe hvis du har problemer, uanset om du synes, de er store eller små. Du kan ringe hvis du føler dig ensom, eller savner nogle at snakke med. Du behøver ikke fortælle hvem du er, eller hvor du ringer fra

Hvis du vil tale med nogle på din egen alder om dine problemer eller oplevelser, kan du ringe til **Ung På Linie: 70 12 10 00** (alle hverdage ml. kl. 18-22 og søndag ml. kl. 15-22).

Du kan også chatte på **UngOnline: www.dr.dk/ungonline**. Chatten er åben alle hverdage ml. kl. 19 – 22. Også her kan du være anonym. Dvs. du ikke behøver at sige, hvad du hedder, eller hvor du bor. Her kan du skrive om alt fra store såvel som små problemer.

OPGAVER

RETTIGHEDER OG DILEMMAER 5-10 KLASSETRIN

Del jer ind i grupper på 2-4 elever i hver gruppe. Nu skal I spille med på Børnerådets RETTIGHEDER PÅ SPIL. Det er film på internettet med et dilemma, som I skal forsøge at løse bedst muligt.

- ⇒ Gå ind på hjemmesiden www.boerneinfo.dk og læs om, hvilke rettigheder børn har på forskellige alderstrin.
- ⇒ Spil så med på dilemma-spillet RETTIGHEDER PÅ SPIL. Se hvad der sker, under hver svar-mulighed og snak om hver situation i gruppen. Hvad ville I selv gøre?
- ⇒ Diskuter derefter gruppens svar i klassen. Var I alle sammen enige? Hvorfor? Hvorfor ikke?

TEGN RETTIGHEDSCIRKLER 3-7 KLASSETRIN

- ⇒ Gå ind på hjemmesiden www.boerneinfo.dk og læs om, hvilke rettigheder børn har på forskellige alderstrin.
- ⇒ Inddel jer i mindre grupper af ca. 4 elever.
- ⇒ Tag et A4 ark og tegn 4 cirkler uden om hinanden, med den mindste A. inderst, den næste B. udenom, C. udenom og D. yderst. Der skal være plads til at skrive inden i alle cirklerne.

- ⇒ I skal nu, i grupperne, blive enige om eksempler på:
 - De situationer hvor børn selv kan bestemme. (Man kan evt. inddele grupperne i selvbestemmelse på forskellige alderstrin.)
 - De situationer hvor børn har medbestemmelse, og hvor beslutningen skal tages af barnet sammen med den voksne.
 - De situationer hvor barnet skal høres, inden beslutningen træffes af de voksne.
 - De situationer hvor de voksne træffer beslutningen – uden først at involvere barnet.

I kan bestemme jer for fx kun at koncentrere jer om skoleområdet, eller om børn i skilsmisssituationer. Alternativt kan I brede jer ud og dække alle områder af børns liv.

- ⇒ Diskuter efterfølgende situationerne fælles i klassen. Er graden af børns medbestemmelse/selvbestemmelse i de forskellige situationer logisk? Rimelig? Eller synes I fordelingen burde se anderledes ud?
- ⇒ Hvor går grænserne for hvornår børn skal høres? Hvornår de skal være med til at bestemme? Og for hvornår de skal have selvbestemmelse?
- ⇒ Hvad kan der gøres for at øge børns aktive medvirken i de beslutninger, der skal tages i barnets liv? Hvem kan gøre hvad? Kan du gøre noget selv, hvis du er utilfreds med, hvordan det ser ud nu? Hvilke konsekvenser vil det få? For børn? Og for voksne?

**BØRNERÅDETS
BØRNEINFO**

**Må jeg kopiere musik fra mine venner?
Skal jeg vælge mellem min mor og min far?
Er der en lov, der forbyder mobning?**

**DER ER HJÆLP AT HENTE · TJEK DINE RETTIGHEDER
WWW.BOERNEINFO.DK**

KEND DINE RETTIGHEDER

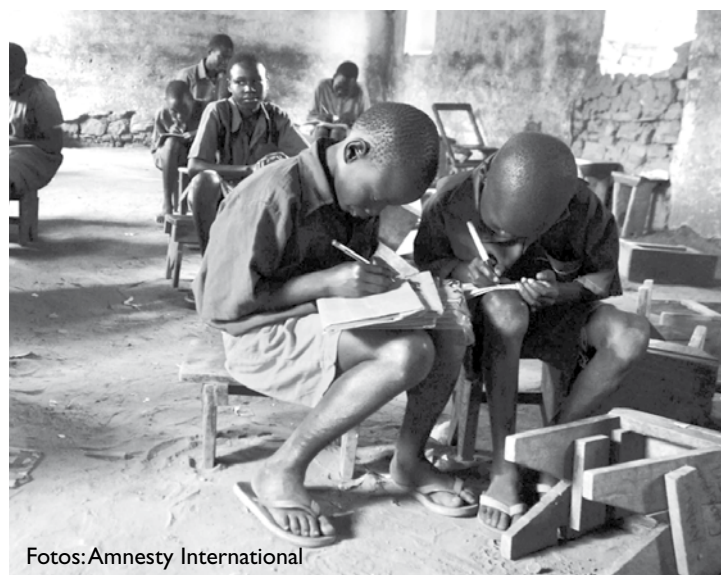
Amnesty International

VI ER EN STEMME

Med 2,2 millioner medlemmer fra hele verden i ryggen er Amnesty International en stemme, der bliver lyttet til både af almindelige mennesker, men også af politikere. Amnesty arbejder for, at menneskerettighederne skal overholdes af alle lande, fx torturkonventionen, kvindekonventionen og børnekonventionen, som du kan finde midterst her i magasinet.

Amnesty arbejder mod brugen af børnesoldater og børnearbejde. Vi arbejder mod diskrimination (dvs. forskelsbehandling) uanset ens race, køn, seksualitet, religion osv. Vi arbejder mod brugen af tortur og dødsstraf. Vi arbejder for, at menneskerettighederne bliver overholdt i hele verden dvs. både i Danmark og i lande lige fra USA, til Kina, Irak og Rusland.

Vi laver undersøgelser i mange forskellige lande for at dokumentere, hvor der er krænkelser af menneskerettighederne. Derefter gør vi både politikere og almindelige mennesker opmærksomme på dem. Det gør vi ved at formidle vores viden gennem kampagner, aktioner, undervisning og lobbyarbejde.

Fotos: Amnesty International

KLASSEVÆRELSE MED BØRNERETTIGHEDER

Hvordan er atmosfæren i jeres klasse? Oplever I, at jeres rettigheder bliver overholdt i klasseværelset? Det skulle de gerne: fx at I har ret til at have det godt, og har ret til at udtrykke jeres mening. Det gør en stor forskel selv at opleve, hvordan menneskerettighederne og ansvar kan overholdes i hverdagen, og ikke bare er nogle tørre artikler på et stykke papir.

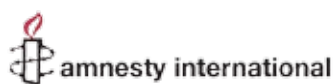
Det er derfor vigtigt, at I

- ikke kun lærer om respekt, men også oplever respekt i klassen
- ikke kun lærer om ansvar, men oplever at have ansvar i jeres hverdag i skolen
- ikke kun får fortalt, at I skal være tolerante, men også oplever, at jeres forskelligheder værdsættes i skolen

Det er vigtigt, at atmosfæren i klassen er sådan, at

- hver elevs bidrag værdsættes
- ytringsfriheden respekteres
- I opmuntres af læreren og af hinanden til aktiv deltagelse i timerne såvel som i frikvartererne

Det er en god idé, at lave jeres egne klasseregler for, hvordan I behandler hinanden i klassen.

FAKTA OM AMNESTY INTERNATIONAL

Sammen kan vi forandre og redde liv! Amnesty International arbejder for en mere retfærdig verden.

Vi er en verdensomspændende organisation, uafhængig af stater, politiske ideologier, kommercielle interesser og religioner. På vores hjemmeside:

www.amnesty.dk kan I finde mere information om Amnestys arbejde og aktiviteter, samt forslag til hvordan man kan engagere sig i Amnestys arbejde.

På <http://uddannelse.amnesty.dk/nyt> kan I gratis bestille mere Amnesty undervisningsmateriale.

OPGAVER

RETTIGHEDSVÆG 3.-6. KLASSE

En "rettighedsvæg" i klassen kan hjælpe med at gøre et undervisningsforløb mere levende. Her kan I hænge en kopi af børnekonventionen samt fx plakater, postkort og andet materiale fra Amnesty. Væggen kan også fungere som udstillingssted for det materiale, I fremstiller under forløbet, fx tekster, billeder og plancher.

Jeres forældre og andre klasser på skolen kan evt. ved afslutningen af et forløb om børns rettigheder inviteres til åbent hus, hvor væggen præsenteres, og I fortæller om forløbet og diskuterer børns rettigheder med forældrene.

COLLAGER OM LIGHEDER OG FORSKELLE

⇒ Læs børnekonventionen i fællesskab. Arbejd derefter sammen i grupper og find dokumentation i aviser og blade for jeres opfatteelser om forskelle og ligheder mellem jeres egne og andre børns rettigheder. I kan eventuelt sætte billederne op som en planche eller collage, der viser jeres forestillinger om, hvilke rettigheder forskellige børn har. Til slut præsenterer I jeres samling af billeder for resten af klassen og forklarer, hvad de enkelte billeder viser.

BØRN HAR OGSÅ RETTIGHEDER 0.-4. KLASSE

Croc er en pudsig figur, der kommer fra en anden planet. Han er lige landet i sit rumskib på Jorden. Han har hørt, at Jorden skulle være et fantastisk sted og er derfor kommet hertil for at lære noget om vores liv, om hvem vi er, og hvordan vi lever. Han kan dog ikke helt finde ud af os jordboere, og derfor vil han meget gerne have jeres hjælp til at forstå mysteriet om jordboerne.

I kan komme i kontakt med Croc gennem breve, som jeres lærer kan hjælpe jer med at skrive.

Croc vil gerne have forklaret, hvilke rettigheder børn på Jorden har, og han stiller spørgsmål som fx:

- ⇒ Hvem er I?
- ⇒ Hvad har I som mennesker brug for, for at kunne leve længe, sundt og lykkeligt?
- ⇒ Hvilket ansvar følger med det at have rettigheder?
- ⇒ Hvordan kan man sikre, at alle mennesker har de samme rettigheder?

Jeres breve kan udsmykkes og sendes ind til VI SKABER FRED! udstillingen.

På <http://uddannelse.amnesty.dk/nyt> kan man bestille gratis undervisningsmateriale med plakater af Croc.

ET UTOPISK ØSAMFUND 4.-10. KLASSE

Hvordan skaber og indretter man et utopisk samfund på en øde ø? Utopisk betyder = det perfekte og måske uopnåelige samfund...? Der er ingen begrænsninger. I kan frit fantasere over, hvilke naturressourcer, teknologiske ressourcer, religioner, traditioner, skikke mv. I ønsker at have på øen. Beboerne på øen har alt til deres rådighed.

➔ Snak om hvilke værdier og strukturer, I mener, er ønskværdige for et samfund. Hvordan sikrer man fx bedst beboernes rettigheder? I kan starte med en brainstorm i klassen, hvor I snakker om jeres umiddelbare tanker om, hvordan et utopisk samfund bør være. Hvilke trusler eller konflikter er det fx væsentligt at sikre sig mod?

➔ Efter brainstormingen deler I jer i grupper. Nu skal I diskutere, hvordan I vil indrette jeres ø-samfund. Start med at udarbejde nogle få principper eller mål for, hvordan I ønsker at organisere jeres samfund. I kan bruge følgende arbejdsspørgsmål:

4.-7. KLASSE

- ➔ Hvem skal bo i vores ø-samfund? Hvad skal vores samfund hedde?
- ➔ Hvordan skal vores ø-samfund styres, ledes eller regeres?
- ➔ Hvilke rettigheder skal beboerne have? Hvad vil vi gerne sikre vores samfund mod?

Når I har planlagt de overordnede rammer for jeres ø-samfundet, kan I begynde at tænke over, hvordan man sikrer de ting, I gerne vil have på jeres ø. I kan fx bruge disse spørgsmål til at tænke over opbygningen af jeres samfund:

- ➔ Skal beboerne arbejde? Hvilke jobs har øen brug for? Hvordan fordeles arbejdet?
- ➔ Hvordan skal naturen udnyttes? Hvordan undgår vi at forurene?
- ➔ Hvordan løser vi konflikter i ø-samfundet? Hvordan løser vi konflikter mellem os og andre samfund?
- ➔ Sociale forhold: hvordan skal vi bo på øen? Hvordan skal undervisningen foregå? Hvordan bruger vi vores fritid på øen? Hvilke former for kunst laver vi? Hvordan behandler vi hinanden på øen? Hvordan sikrer vi retfærdighed?

8.-10. KLASSE

- ➔ Hvilke værdier skal være fremherskende i vores ø-samfund?
- ➔ Hvordan skal vores ø-samfund styres, ledes eller regeres?
- ➔ Hvem skal bo i vores ø-samfund? Hvad skal vores samfund hedde?
- ➔ Hvilke trusler og konflikter vil vi søge at sikre vores ø-samfund mod?
- ➔ Hvilke rettigheder skal beboerne have?

Når I har planlagt de overordnede principper for ø-samfundet, kan I begynde at tænke mere detaljeret over, hvordan man sikrer disse principper. I kan anvende følgende områder til at reflektere over samfundsstrukturen:

- ➔ Øens funktioner: erhverv, kommunikation, handel?
- ➔ Brug af natur: økologisk balance, udnyttelse?
- ➔ Arbejdsfunktioner: skal beboerne arbejde? Hvilke arbejdsfunktioner har øen behov for? Hvordan fordeles arbejdet? Osv.
- ➔ Sociale forhold: fritid, samvær, boligforhold, idræt, kunst, uddannelse, social ligestilling, forskelsbehandling? mv.
- ➔ Udenrigspolitiske forhold: militær, import, eksport, internationale konflikter mv.

Efter gruppearbejdet snakker I sammen i klassen om, hvordan hver gruppe har valgt at indrette deres ø-samfund, og hvilke ting, I var enige og uenige om undervejs.

BEKYMRINGSDUKKER OG GADEBØRN

0.-4. KLASSE

Ifølge en gammel tradition i Guatemala laver børn små dukker, som skal fange deres bekymringer. Inden børnene lægger sig til at sove om aftenen, fortæller de hver dukke om en af deres bekymringer. Derefter putter de dukken under hovedpuden. I nattens løb fjerner dukkerne ifølge legenderne børnenes bekymringer.

⇒ Snak sammen i klassen om, hvad det er for rettigheder og beskyttelse, I har, som gadebørn i Guatemala ikke har. Hvordan mener I, at vi kan arbejde for at sikre børns rettigheder i hele verden?

⇒ I skal nu lave jeres egne bekymringsdukker. Benyt fx pap, stof og piberensere og mal ansigterne på dukkerne med tusser eller maling. Når I har lavet dukkerne, kan I både fortælle dem om jeres egne bekymringer, men også om hvilke bekymringer gadebørn i Guatemala har.

Jeres bekymringsdukker kan sendes ind til VI SKABER FRED! udstillingen. På Amnesty's hjemmeside kan man se mere om fremstilling af bekymringsdukker og læse historien om gadedrengen Wilbert.

IMAGINE 5.-10. KLASSE

Hvad handler sangen *Imagine* om? I skal bruge teksten til sangen *Imagine*, som John Lennon har skrevet og diskutere følgende spørgsmål:

- ⇒ Hvilke forestillinger og drømme om verden kommer til udtryk i *Imagine*?
- ⇒ Hvilke forhold beskriver John Lennon i teksten som årsag til verdens konflikter og krige?
- ⇒ Hvorfor foreslår John Lennon, at vi skal forestille os en verden uden himmel og helvede?
- ⇒ Hvad mener I om teksten? Udtrykker den realistiske forestillinger om verden, og hvilket formål har dens budskab?
- ⇒ Hvilke forestillinger og drømme har I selv om den verden, vi lever i?
- ⇒ Skriv en skriftlig opgave med svarene eller skriv jeres egen fredssang fx inspireret af *Imagine*.

Opgaverne kan præsenteres flot og sendes ind til VI SKABER FRED! udstillingen.

"40 Børn for Amnesty" og "Imagine" DVD'en kan bestilles hos Amnesty International ved at ringe til sekretariatet på tlf. 33 45 65 65 eller send en mail til mbanz@amnesty.dk.

Børn har altid ret!

Måske ved du, at alle mennesker har rettigheder
- men ved du også, at børn endda har deres helt egne rettigheder?

Amnesty International har sammen med Statens Pædagogiske Forsøgscenter udviklet et nyt og udførligt undervisningsmateriale om børne- og menneskerettigheder for alle klassetrin i grundskolen.

Materialet er sjovt og spændende og kan bruges på mange forskellige måder og i mange forskellige sammenhænge.

Og så er det helt gratis!

Materialet kan downloades eller bestilles fra:
<http://uddannelse.amnesty.dk/nyt>

Can du hjælpe mig med at løse mysteriet om jer jordboere og jeres rettigheder?

På hjemmesiden kan du også bestille et foredrag fra Amnesty International

LAV REKLAME KAMPAGNE FOR FRED

winwin agency

BAGGRUND

Hvad er reklame og kommunikation?

At reklamere betyder at gøre opmærksom på en vare fx i en avis, på tv eller i blade – for at få folk til at købe noget. I skal lave en reklamekampagne for fred. Da I som sådan ikke har en vare, I skal sælge, skal I arbejde med at kommunikere budskaber, meddelelser eller synspunkter.

Hvad vil I opnå med kampagnen?

Det er en god idé at arbejde med en af disse målsætninger, når I skal lave jeres kampagne. I skal vælge, om I vil:

- Skabe opmærksomhed om fredsbudskabet eller
- Kommunikere information om, hvordan man skaber fred eller
- Forbinde fred med følelser eller associationer eller
- Skabe handling – få folk til at gøre noget bagefter.

Hvad er det for en slags fred, I skal kommunikere i jeres kampagne?

Hvad er fred? og hvor begynder den? I skal selv finde svar på, hvad et godt liv er? og komme med idéer til, hvordan vi kan skabe fred i hverdagen. Brug fx ingredienserne: demokrati, positivitet, tolerance, forståelse og kærlighed som inspiration.

Hvordan kan vi bruge fredelig konfliktløsning i hverdagen og fx komme mobning og hverdagskonflikter til livs?

HVORDAN?

Hvordan laver man en kampagne?

1. Først skal I lave en brainstorm, hvor I nedskriver alle de ord og budskaber, I selv kan komme i tanke om, som har med fred at gøre. Hvad betyder ordet "fred" for jer? I skal ikke begrænse jer. Det gælder om at have mange idéer. Skriv ordene ned på plancher og hæng dem op omkring jer til inspiration.

2. Så skal I lave research. Det betyder, at I skal indsamle baggrundsmateriale og viden om emnet. Læs nogle bøger om fred, søg på nettet og spørg nogen omkring jer (forældre, andre elever, lærere, bibliotekarer, det lokale postbud, bedsteforældre, venner eller andre I kan komme i tanke om). Spørg dem fx, hvad de tænker på, når I siger ordet "fred". Eller "ufred". Det er vigtigt, at I skriver nogle spørgsmål ned på forhånd, så I ved, hvad I vil spørge dem om.

3. Herefter skal I beslutte jer for, hvad I vil fortælle i jeres kampagne. Hvad er jeres budskab? De bedste kampagner er ofte dem, der kun fortæller ét budskab (folk kan nemlig ikke huske meget mere end en besked ad gangen).

4. Nu skal I lave en kampagne for fred. I kan lave en annonce, et postkort, en plakat, et internet-banner, en tv-reklame eller noget helt andet. Det er jer, der bestemmer, hvad I gerne vil lave. I kan lære meget om, hvad en god annonce er ved at kigge i blade og magasiner, eller ved at tænke på nogle annoncer eller tv-reklamer, som I synes rigtig godt om. Tal med hinanden om, hvorfor det er en god annonce og prøv derefter at lave jeres egen.

5. Når I har lavet kampagnen, skal I præsentere den i jeres klasse.

FAKTA OM WINWIN AGENCY

winwin agency er et reklamebureau, som arbejder med reklame og kommunikation for kunder som fx Falck, Nyhedsavisen, TrygFonden og Statens Museum for Kunst. Vi giver jer her en kort introduktion til, hvordan man laver en reklamekampagne. I får blandt andet et skema, som I kan have glæde ud af at udfylde, inden I går i gang med at lave kampagnen.

Se mere på: www.winwinagency.dk

HVEM?

Hvem laver hvad?

På et reklamebureau er der flere forskellige mennesker, der arbejder sammen om at lave en kampagne. Når I er blevet opdelt i grupper (helst mellem 4 og 6 i hver gruppe), skal I derfor vælge, hvem der har ansvaret for hvilke dele af processen. I har brug for fire forskellige fag (der kan godt være flere af samme slags);

- En projektleder, der skal sørge for, at I løser opgaven til tiden. Projektlederen laver en tidsplan – og sørger for, at I overholder tiden.
- En strategisk planner, som er ansvarlig for, at I får lavet den nødvendige research, og som har ansvaret for, at I beslutter, hvad det præcist er, at I ønsker at fortælle i jeres kampagne. Det er også planneren, der skriver briefen (se nedenfor).
- En art director, som er ansvarlig for, hvordan kampagnen ser ud. Hvilke billeder, farver og former, I vælger. Det er ham eller hende, der tegner, fotograferer, klipper og klitrer.
- En tekstforfatter, som er ansvarlig for det, der står i annoncerne. Hvis I er flere om at skrive tekster, er det tekstforfatteren, der endeligt beslutter, hvad der skal stå.

Fotos: winwin agency

OPGAVER

HVORDAN KOMMER VI I GANG MED OPGAVER?

Når I har lavet en brainstorming, hvor I har nedskrevet alle idéerne til, hvad I kan fortælle i jeres kampagne, og når I har lavet jeres research, hvor I har talt med folk, skal I udfylde en briefing (se herunder), førend I går i gang med kampagnen.

BRIEFING

I briefen skal I prøve at svare på disse spørgsmål. Det er en god ide at diskutere svarene, så I er helt enige:

⇒ Hvad er situationen/problemet?

Hvad for en slags fred vil I skabe? Hvad er problemet? Hvilken slags ufred vil I fjerne? Mobning, racisme, krig...?

⇒ Hvad er det (ene) vigtige budskab, I skal kommunikere? Hvad har I lært af jeres research? Hvad skal der til for at skabe netop jeres form for fred?

⇒ Hvem ønsker I at kommunikere til?

Det er dem, vi kalder vores målgruppe. I skal beslutte om I fx vil kommunikere til politikerne i Danmark, til de andre elever på jeres skole, til jeres lærere, eller til nogle helt andre. Det er jer, der bestemmer, hvem I synes, det er vigtigt at fortælle en historie om fred til.

⇒ Hvad ved I om målgruppen?

Når I har beskrevet jeres målgruppe, bliver det meget nemmere at lave en god reklame til dem, og meget nemmere at indrykke kampagnen et sted, hvor de ser jeres budskab. Skriv derfor så meget som muligt ned om dem, I har besluttet I vil kommunikere til; hvad laver de på deres arbejde/i deres skole, når de har fri, hvad spiser de til aftensmad, hvad taler de med deres venner om, hvad drømmer de om, hvad er de bange for, hvad ser de i fjernsynet, hvilke blade læser de osv. osv.

⇒ Hvad ønsker I at folk skal tænke eller gøre, når de har set jeres kampagne? Se under punktet "hvad skal vi opnå med at kommunikere?"

GOD REKLAME

Hvad kendetegner en god reklame? Her er 3 gode, enkle punkter om hvad der kendetegner en god reklame: 1. Der er ét budskab. 2. Det skal være enkelt at fange 3. Og nemt at forstå for dem I kommunikerer til.

Jeres reklamekampagne kan sendes ind til **VI SKABER FRED!** udstillingen.

AT SKRIVE SKABER FRED

Lilja Scherfig - Forfatter

ORD KAN ÆNDRE VERDEN

Jeg synes, ord betyder utroligt meget. Med ord kan man være med til at skabe fred på jorden – ved at skrive et digt eller en sangtekst, der påvirker en masse mennesker. Halvdelen af musik er ord, og rigtig mange sange handler om at skabe fred.

Bandet Outlandish's sange handler fx meget om fred. Tekster og skrivning er et redskab, man kan bruge til at prøve at fjerne ufred, konflikter og misforståelser. Pointen med de fleste bøger er ofte at få os til at forstå hinanden. Det er også derfor, jeg skriver – en stor del af det handler om at skabe fred.

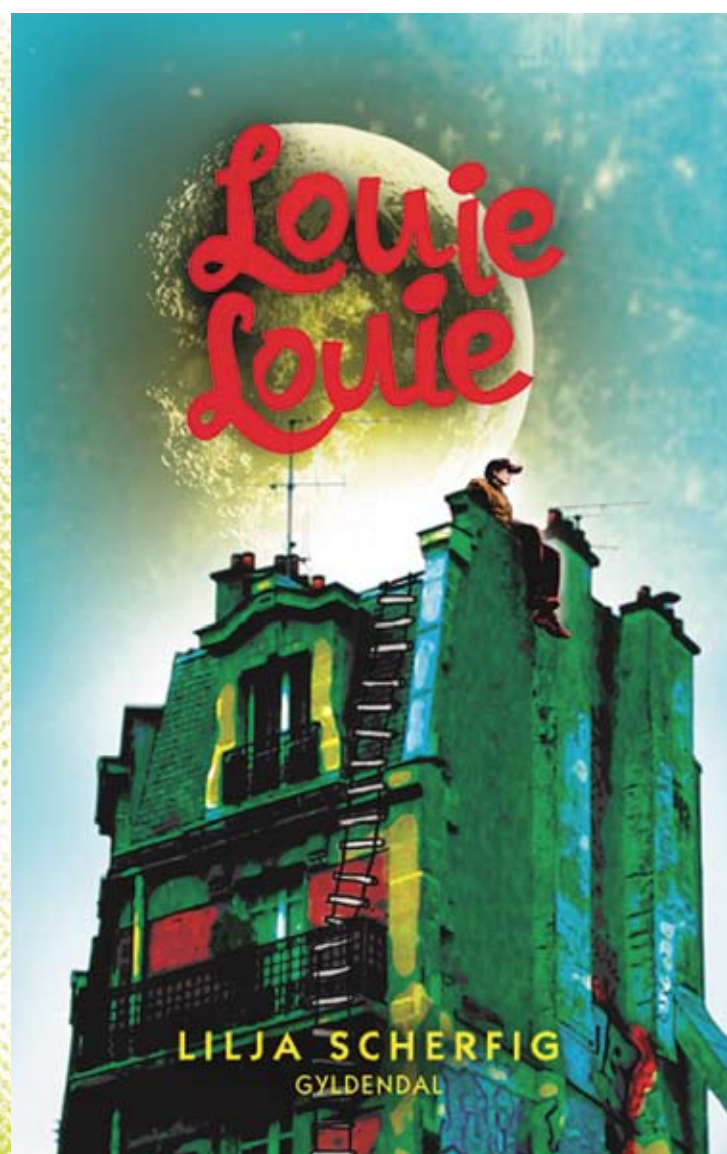
En god historie starter som regel med, at der er problemer. Når bogen er færdig, så skulle problemerne gerne være løst. Det interessante er, hvordan der blev skabt fred, hvordan personer blev venner eller kærester igen. Det kan vi lære af, når vi læser historien.

FAKTA OM LIJJA SCHERFIG

Lilja Scherfig er forfatter. Hun har udgivet børnebogen Pophans (Carlsen) og romanen Louie Louie (Gyldendal). Hun er barnebarn af den berømte forfatter Hans Scherfig og underviser og holder foredrag om skrivning. Lilja Scherfig har altid skrevet – både dagbog, journalistik, teaterstykker, sketches, avisklummer, reklametekster og børnehistorier.

Se mere på: www.liljascherfig.dk

AT SKABE FRED INDENI

Jeg synes, det er smart at skrive, fordi man kan faktisk få fred indeni ved at skrive. Hvis du er sur, eller er ked af det, kan du få det bedre ved at skrive om det.

Man kan også skrive breve og på den måde skabe fred imellem hinanden. Hvis du er rigtig sur på en anden, kan du skrive et brev til ham eller hende. Du behøver ikke at sende det, bare det at skrive brevet kan gøre, at du får fred indeni. Du kan selvfølgelig også sende brevet og krydse fingre for, at det bliver modtaget godt, så I kan slutte fred med hinanden.

Nogle gange tør vi skrive nogle ting til hinanden, som vi ikke tør sige lige ud. Det kender du sikkert, når du sms'er eller mailer til dine venner. Så tør du godt skrive "Jeg savner dig" eller "I love you". En sød sms kan også ændre hele ens dag. Den kan gøre dig glad igen, hvis du var ked af det.

// JEG ELSKER AT DANSE SALSA, ELLER KØRE UD TIL HAVET MED MINE BEDSTE VENNER. OG SÅ ER DET SJOVT AT PRØVE NOGET NYT! DET GØR ÉN STÆRK OG FRI. //

ALLE KAN SKRIVE

Mange tror, at de ikke kan skrive, men vi har alle sammen oplevet rigtig meget. Hvis du er 11 år, har du allerede et langt liv bag dig, som du kan skrive om. Det gode er, at man kan bruge alle sine oplevelser, når man skriver. Der er aldrig noget, der er spildt. På den måde gælder det om bare at opleve så meget som muligt. Og skrive om det!

Hvis en ven ikke gider være ven med dig mere, eller en veninde har opført sig dumt, eller har løjet, kan man bruge de situationer. Man behøver ikke skrive, om præcis det der skete, men bruge følelsen. Man kan sagtens huske sine følelser, og bruge dem en anden gang, når man skriver. På den måde bør man faktisk være glad for alt, man oplever.

Mange tror, at der er forskel på at snakke og skrive, men hvis man er god til at fyre vittigheder af, fortælle sjove historier, eller snakke om slibrige hemmeligheder med sine venner, er man også god til at skrive. Man skal bare bruge det samme sprog og putte det ned på papir.

GODE RÅD OM SKRIVNING

Man kan skrive på mange forskellige måder: Man kan skrive en historie, et digt eller om sine oplevelser og tanker. Det er også altid fedt at bruge rim, og så kan det måske blive en rap.

Når man skriver, skal man ikke hele tiden stoppe op og tænke på, om det er godt nok, eller om andre vil kunne lide det, eller om det er rigtigt eller løgn. Man skal bare skrive uden at tænke så meget.

Når man skriver, skaber man et univers, hvor læseren selv skal danne billeder på historien, helt modsat en film. Derfor betyder sanserne rigtig meget, når man skriver. Man skal få læserne til at opleve alt, hvad man har på hjertet. Det gør man ved at beskrive sanserne, fx hvordan der duftede, hvordan der så ud, hvilke lyde der var, om der var musik, hvordan der smagte, og hvordan det føltes.

OPGAVER

TÆNK PÅ EN VEN OG SKRIV! ALLE KLASSER

Der er ikke nogen regler eller grænser, når man skriver. Man behøver heller ikke være glad, når man skriver. Hvis man er vred, kan man bruge sin vrede og skrive et vredt digt. Hvis man er forelsket, kan man skrive en forelsket sangtekst. En god måde at skrive på er også at skrive, som om man skriver til en god ven.

➔ Tænk på din bedste ven eller veninde. Skriv et digt eller en lille historie, som om du skriver til ham eller hende. Emnet kan fx være noget, du aldrig har fået sagt til ham/hende, eller fortæl noget om din familie.

Eller

➔ Skriv et brev til en ven eller en kæreste, der bor i et land, hvor der er krig fx Irak. Forestil dig, at du har en ven eller kæreste, der bor i Irak, som du har været sammen med en hel sommer. Fortæl om dit liv, hvordan du har det, din familie, din hverdag, dine drømme og ønsker.

LAV ET KLASSEDIGT 1.-4. KLASSE

Man kan skrive digte på mange måder. Nu skal I prøve at lave et digt i fællesskab.

➔ Start med at finde et tema for digtet. Det kan fx være "En bedre verden".

➔ Bliv dernæst enige om formen. Skal det fx være et digt, der rimer, eller en rap? Hvor mange ord skal der være på hver linie? osv.

➔ Når I har bestemt jer for temaet og formen, så kan I begynde. Én starter med at skrive den første linie. Så gives digtet videre til den næste, der skriver anden linie, og sådan fortsætter det, til alle i klassen har skrevet en linie til digtet.

➔ Skriv dernæst digtet op på tavlen. Nu skal I redigere digtet, dvs. rette det til så det bliver rigtig godt. Skriv digtet ned på et stykke karton og udsmyk det.

TEKSTER OG MUSIK 5.-8. KLASSE

Musik kan være god inspiration, når man skal skrive. Sæt noget god musik på i klassen, mens du hører musikken, skriv alt hvad der falder dig ind.

➔ Bagefter vælger du tre ord ud og skriver en ny tekst, hvor de tre ord indgår. Skriv en lille historie, en rap, eller et digt.

➔ Læs jeres tekster for hinanden og husk at give ros og feed back. Hvis nogle kan lave musik, kan I jo gå hele vejen og lave en musikvideo til jeres rap eller digte.

Jeres tekster kan hænges op i klasseværelset eller sendes ind til VI SKABER FRED! udstillingen.

SÅDAN LAVER VI RAPMUSIK

KNA Connected - Musikere

PÅ BASKET BALL BANEN

AG og Naimi mødte hinanden på en basket ball bane i Fælled-parken i København. De snakkede begge spansk og faldt hurtigt i snak. De havde en fælles interesse i rap musik og blev hurtigt enige om, at de skulle lave noget sammen. De gik hjem til AG og optog rapnumre på en ghettoaster. De varede ikke længe før de gerne ville have en tredje mand med. De holdt en masse auditions, hvor folk kom og sang. De fleste lød ad h til, men til sidst viste det sig at deres ven Kahlil sang fantastisk, så han kom med i gruppen. Sådan blev KNA Connected dannet.

FAKTA OM KNA

KNA Connected består af: Kahlil, Naimi og AG med rødder i USA, Cuba og den Dominikanske republik. 3 Rappere, 3 Nationaliteter, 1 Team = KNA Connected.

Med tre forskellige kulturer har KNA Connected bevist at man kan være et team uanset ens nationalitet eller sprog. De er fælles om at lave musik, rap og hip hop med et twist af latino og verdensmusik.

Se mere på: www.knaconnected.com
og www.myspace.com/knaconnected

AT GÅ FREMAD

Det første nummer, vi lavede sammen, var på spansk. Det handlede om at gå fremad. Og det har vi gjort lige siden. I starten troede vi at musikindustrien fungerede ligesom på film. Du ved, at man bare indspiller et demo bånd og går ud til pladeselskaberne med det, og så >vupti< får man en pladekontrakt. Men sådan var virkeligheden bare ikke. Vi måtte arbejde os langsomt fremad fra gaden. Vi begyndte at arrangere koncerter på Operaen på Christania, og langsomt fik vi spredt ordet og flere og flere hørte vores musik.

I dag har vi lavet vores eget pladeselskab og bliver spillet i radioen, på tv og optræder på store koncerter i hele landet. Nu vil de store pladeselskaber selvfølgelig gerne skrive kontrakt med os!

SÅDAN SKRIVER KNA RAPTEKSTER

Vores nye album hedder Uno, som betyder én, og det vil sige, at vi står sammen som en familie. Vores tekster er inspireret af vores barndom og opvækst, venner og kærester, sjove oplevelser og sammenhold. KNA samarbejder med et producer team, der hedder Trailblaza. De laver vores beats, rytmer, bas og lyde. Når vi lytter til det, så laver vi associationer til musikken. Fx hvad kommer man til at tænke på, når man hører beatet, hvad minder det om, hvilken stemning er der i beatet, og så begynder vi at skrive tekster til beatet.

Nogle gange opstår vores sangtekster ved at fx Naimi har sidet og lyttet til et beat og begyndt at rappe noget omkring den varme han oplever, når han kommer til Cuba. Og så går vi andre ind og skriver noget om vores eget hjemland. Og så udvikler tingene sig

Da vi skulle skrive teksten til Fibs (Løgn og Latin), synes vi at xylofonen lød lidt barne-agtig, så vi begyndte at snakke om, hvad børn går og laver, hvad de snakker om osv. Og så fandt vi frem til det her med, at børn tit går og fortæller små løgnehistorier. Du ved, *Jeg kan ikke nå hjem til aftensmad, fordi min cykel er punkteret og min kæde er røget af.* Små fibs – og så kørte det bare derudaf med små løgnehistorier. Og sangen endte med at blive et mega hit!

4 GODE RÅD TIL DIG DER VIL RAPPE

- Vær dig selv. Det kommer du altid længst med. Det er vigtigt når du rapper, at du ikke prøver at være en anden. Det nytter ikke noget at begynde at tale ligesom dronning Margrethe eller 50 cents. Det er jo ikke dig. Du bliver nødt til at være den, du er.
- Hvis du vil lære at rappe, så læg ud med at rappe på dit eget sprog. Når man fx bor i Danmark er det bedst at rappe på dansk, fordi det kan alle forstå, og så du får et større publikum, end hvis du rapper på engelsk, amerikansk eller spansk.
- Tag udgangspunkt i noget alle kan relatere til, fx de store spørgsmål i livet, eller de helt små dagligdags ting. Find ud af hvem du henvender dig til. Dine lyttere skal jo kunne identificere sig med det, du har på hjertet. Tal et sprog du selv kan stå inde for, og som dine lyttere kan forstå, så de kan relatere til dig.
- Det er rart at få ordene til at rime, men det er ikke nødvendigt. Man skal være kreativ med sine rim. Det går ikke at rime fx synge med gyng. KNA blander nogle gange lidt spansk eller engelsk ind for at få ord til at rime på en ny måde. Naimi kan fx få Pia Kjærsgaard til at rime med Indvandrer.

KONKURRENCE LAV EN FREDSRAP

– og send den til os (mail@viskaberfred.dk). Den bedste rapsang fra 0-5 klasse og 6-10 klasse vil blive spillet på VI SKABER FRED!s hjemmeside.

Vinderne vil også få chancen for at møde KNA Connected og opføre deres rap på VI SKABER FRED! udstillingen.

OPGAVER

SKRIV EN RAPTEKST OG FREMFØR DEN FOR HINANDEN ALLE KLASSE

Rap er en genfortælling af en historie. En god rap handler om noget du har oplevet, og din mening om tingene. Folk vil altid gerne høre andres historier. Hvem de er, hvad de laver, hvad de mener. På den måde lærer vi noget om hinanden.

Del jer ind i grupper på 3 til 4 personer.

- ⇒ Find et emne i gruppen som I alle er enige om. Skriv fx 3 ideer ned på papirlapper og hiv ideerne op af en hat. Det er vigtigt at alle holder sig til det emne, I vælger, så der er en rød tråd i historien.
- ⇒ Lav så en rytme, som I vil holde jer til. Vælg fx et beat fra en af de rapsange I godt kan lide.
- ⇒ Skriv i fællesskab et omkvæd på 4-6 linier.
- ⇒ Skriv derefter hver et vers på 4-8 linier.
- ⇒ Fremfør versene for hinanden og husk at give ros til hinanden. Det skal være sjovt at rappe og lave musik sammen.
- ⇒ Fremfør jeres rap for hele klassen.

FORSLAG TIL RAP EMNER:

- ⇒ Hvordan vil du skabe fred?
- ⇒ Hvilke oplevelser har du selv haft med fred eller ufred?
- ⇒ Hvordan kan man nedkæmpe fordomme?
- ⇒ Hvad ligger der bag vores forskellighed?
- ⇒ Har du nogensinde lært en fremmed at kende og blevet venner, selvom andre har snakket ondt om ham/hende? Skriv om dine oplevelser og venskaber.

LAV DIT EGET DESIGN

Henrik Vibskov - designer

MODE SKABER DIALOG

Mode handler om at skabe nogle samtaler. Vi lever i en ego-verden, hvor vi sjældent snakker med vores naboer. Men det er vigtigt og spændende at finde ud af, hvem andre egentligt er. Det kan være, man finder ud af, at folk er anderledes end en selv og ser anderledes ud – måske ser de endda farlige ud, men faktisk bare er ganske almindelige folk.

På den måde kan vi lære meget om andre kulturer igennem mode. Folk går i meget forskelligt tøj – nogle går i meget mørkt og dystert tøj – andre er helt farverige. Det er helt ok, der skal jo gerne være plads til alle.

3-DIMENSIONELT DESIGN

Jeg elsker at arbejde med nye materialer, fx skumgummi, glas og træ. Jeg ser det som 3-dimensionelt design, om det er meget farverigt tøj eller figurer med forskellige strukturer og materialer. Det der kendetegner mit design er masser af sprælske farver og en anderledes indpakning fx i form af gulerødder, glas og patter. Jeg tror, at det er meget godt, at der er sådan en som mig, der laver noget der er anderledes i Danmark.

Min designverden er ligesom en legeplads. Måske lidt som en drenge-drøm med flyvemaskiner og hunde. Den er meget farverig og humoristisk. Men også mandlig med tekniske kantede konstruktioner og skarpe linier. Jeg bruger meget humor. Det er vigtigt, at der er et glimt i øjet, fordi man skal have det sjovt, med det man laver.

FAKTA OM HENRIK VIBSKOV

Henrik Vibskov er modedesigner. Han laver tøj til herrer, damer og børn. Han laver også kunst. Vibskov har bl.a. udstillet sprællemænd inspireret af sin underbo Madsen, der ligner julemanden, En kæmpe hund bygget i træ, samt 100 frøer hængende i elastikker. Vibskov spiller desuden musik bl.a. med Mikkel Hess og Trentemøller. Hans foretrukne instrument er trommer.

Se mere på: www.henrikvibskov.com

“ NÅR JEG VIL HAVE FRED, SÅ SLAPPER JEG AF VED AT TAGE UD I NATUREN OG SEJLE ELLER BARE HÆNGE UD MED NOGEN DER ER HELT ANTI MODE. JEG SLAPPER MEGET AF MED MINE VENNER. ”

Fotos: Henrik Vibskov

Foto: Jacob Langvad

SÆT FANTASIEN I GANG

Når man designer tøj eller laver kunst, så har man brug for inspiration. Det vil sige ting, der kan sætte ens fantasi i gang. Det kan være farver, billeder, stemninger, musik eller andre personer. Jeg kan godt lide at lade mig inspirere af mine venner, deres forældre, en onkel eller fx min skøre underbo. Faktisk har jeg lavet en hel kollektion, der er inspireret af min underbo Madsens skæg.

Nogle gange er de bedste resultater noget, hvor ens sociale omgangskreds bliver involveret. Det er spændende og sjovt at finde ud af, hvem folk virkelig er og skabe noget sammen. Det giver tingene et større perspektiv.

KONKURRENCE LAV EN T-SHIRT

Deltag i T-shirt konkurrencen:
Send et billede af dit t-shirt print til os på:
mail@viskaberfred.dk.

Vinderen bliver kåret af Henrik Vibskov
på VI SKABER FRED! udstillingen.

OPGAVER

DESIGN OG SKULPTUR 5.-10. KLASSE

Nu skal I prøve at arbejde kreativt med 3-dimensionelt design.

- ➔ Skriv ti ting ned du forbinder med ordet fred. Det kan være et dyr, der er fredeligt, en person fx din nabo, én du kender eller har set, der virker rigtig rar. Eller noget man kan gøre, der er fredeligt.
- ➔ Vælg et af ordene ud og lav en A4 arks collage ud fra det ord. Hvis det fx er et dyr, så lav en undersøgelse om dit dyr – print billeder og tekst ud fra nettet, kopier billeder og mal på dem, undersøg dyret i alle detaljer og dyrets verden. Hvordan ser det ud fra alle vinkler? Hvilke farver har det og dens omgivelser?
- ➔ Lav en collage og brug alt det materiale, du har samlet.

Vælg mellem enten:

- ➔ at lave en 3-dimensionel figur ud fra din collage. Fx et stykke tøj/ en form / eller en skulptur til VI SKABER FRED! udstillingen.

Eller:

- ➔ at lave et print til en freds t-shirt. Brug din collage og tegn et flot print med nogle flotte farver. Find en gammel t-shirt og tryk printet på. Man kan eksperimentere med heat-transfer, lime stoffer på, eller kartoffeltryk.

SKRALD, TØJ OG FRED 0.-4. KLASSE

I skal nu bruge en masse genbrugsmaterialer, fx skrald, aviser, papir, mælkekartoner, eller gammelt stof og skumgummi. Det behøver ikke at koste dyrt, når man vil designe flot tøj. Faktisk er penge tit den faktor, der skaber krig. Ved ikke at bruge penge på designet kan man på den måde udsende et fredeligt budskab i sig selv.

1. trin I skal bruge bæredygtige materialer.

2. trin Hvad er et fredeligt dyr? (fx et egern, en hundehvalp?)

I skal undersøge et dyr i detaljer. Print billeder og tekst ud fra nettet, kopier billeder og mal på dem, undersøg dyret og dyrets verden. Hvordan ser det ud fra alle vinkler? Hvilke farver har det eller dens omgivelser?

Vælg mellem enten:

- ➔ at lave et 3-dimensionelt frededyr (I må selv bestemme, om det skal ligne et rigtigt dyr eller være et fantasidyr).

Eller:

- ➔ at bygge noget, der har en rummelighed. Enten et stykke beklædning, noget man kan have på – eller en skulptur. Gerne noget med mulighed for at I kommer ud af døren. Så får I rørt jer samtidig med, at I finder noget materiale, I kan bruge. Det er vigtigt at skabe noget bevægelse, så kommer der også lidt luft ind i værket.

Tag billeder af værkerne, eller måske kan de sendes ind til VI SKABER FRED! udstillingen, som de er.

SOCIALT DESIGN

FOS - Kunstner

EN RUTSJEBANE I STUEN

Det rum vi er i, betyder utroligt meget for os – meget mere end vi tror. Socialt design handler om at ændre et rum og gøre det bedre. Jeg kigger på, hvad det er for et sted, og hvad rummet skal kunne. Jeg ser på, hvordan folk har det i rummet, og hvordan jeg kan ændre tingene.

De ting, vi omgiver os med, er med til at sætte vaner. Det handler om at ændre vanerne og skabe dynamik. Vi skal lave rummet bedre – lave et rum som ikke kun giver løsninger, men skal skabe muligheder.

En rutsjebane hører da til udenfor og ikke inde i stuen, synes de fleste. Men i nogen tilfælde kan det være sjovt, hvis rutsjebanen var inde i stuen i stedet. Det er dét, der er socialt design! Man tager udgangspunkt i et rum og tilføjer ting eller tager ting ud. Det kan også være at man ændrer belysningen. Måske er rummet meget mørkt, og det vil være bedre, hvis der var gult lys i rummet, eller hvis rummet blev endnu mørkere.

// NÅR MAN GÅR PÅ EN KUNSTSKOLE, LÆRER MAN OM ETIK (MORAL OG GODHED), OG OM HVORDAN MAN UDTRYKKER ETIK IGENNEM FORM. //

AT BYTTE OM PÅ ROLLERNE

Socialt design kan ændre vores vaner. Vi kan fx kigge på en familie, der spiser aftensmad. De har alle faste pladser. Måske spørger moren: "Hvad har du lavet i skolen i dag?" Og faren siger måske: "Det gider jeg ikke høre på – fordi jeg er sur og meget træt".

Hvis vi så fx fjerner bordet og lader alle sidde på gulvet, ligesom man gør i Indien, så er mor og far ikke den samme mor og far. Moren vil måske nu i stedet spørge faren: "Hvad skal vi lave i aften?" Og faren spørger måske deres barn: "Hvad lavede du i skolen i dag?" Det kan altså være, at vanerne bliver brudt og rollerne bliver byttet om, hvis bare vi fjerner et lille bitte bord.

SOCIALT DESIGN I "MÆNDENES HJEM"

Æstetik betyder, hvordan tingene ser ud. Hvis man ser på et maleri, kan man sige, at det er smukt eller grimt – men man kan også sige, at det er æstetisk smukt. Æstetik er en beskrivelse af formgivningen.

Jeg har sammen med kunstneren Kenneth Balfelt ændret "Mændenes Hjem" – et hjem for de hjemløse på Istedgade i København. Vi har ændret stedet med æstetisk dannende elementer (dvs. formerne og tingene i rummet) for at gøre stedet rarere at være i. I "Mændenes Hjem" lagde vi en masse brikker, som vi håber, tilsammen bliver til et helt puslespil. Elementerne var et gulv, et loft, et toilet, et samtalerum, en kantine, en hoveddør, belysning, en tv-stue, en mellemgang og vinduer.

Man kan spørge: Hvad er forskellen på at to billedkunstnere ændrer et sted, i forhold til at en arkitekt gør det? En arkitekt går på arkitektskole og lærer om linealer, skalaer vinduesindfang og indsætning af lys m.m. Når man går på en kunsthøjskole, lærer man om etik (moral og godhed), og om hvordan man udtrykker etik igennem form. Derfor kan det være sjovt, at lade en kunstner gå ind i et rum og skabe indretningen. Det er altså den baggrund arkitekten kommer med, og den som kunstneren kommer med, som er forskellen.

Døren til "Mændenes Hjem" i København.

RESEARCH ER DET VIGTIGSTE

Jeg starter altid med at lave research, når jeg skal lave socialt design. Det betyder, at jeg undersøger stedet og omgivelserne. Med "Mændenes Hjem" spurgte jeg fx brugerne, hvad de havde brug for, og hvad hjælperne havde brug for.

Ud fra den undersøgelse fandt vi ud af, at mange af mændene var ensomme og savnede et fællesskab. Så vi lavede bl.a. en plakatkampagne med forskellige tekster, fx én hvor der stod: Fællesskab er frihed. Vi inviterede også forskellige kunstnere til at dekorere vinduerne, fx malede Erik Clausen et vindue, og så blev stedet pludselig inspirerende for mændene at være i.

Når man vil ændre eller skabe et rum, må man starte med at lave research, altså undersøge rummet og finde ud af: Hvem der bruger rummet og hvilke behov brugerne har?

Det kan man gøre ved at interviewe hinanden om, hvad der ville være rart at have i rummet? – det gælder alle tingene i rummet. Hvilken belysning der er, hvilken stemning der er, hvad man skal sidde på, hvilke møbler der er, hvilken musik man skal høre, eller om der skal være helt stille? Hvis der fx skal være musik i rummet, skal det være noget, som alle gider at lytte til.

FAKTA OM FOS

Fos aka Thomas Poulsen er kunstner. Han arbejder med det, han kalder for socialt design. Det handler om at lave kunst i det sociale rum. Fos udstiller sin kunst på udstillinger over hele verden. Han har bl.a. sammen med kunstneren Kenneth Balfelt ændret "Mændenes Hjem" – et hjem for de hjemløse på Istedgade i København. Med socialt design er stedet blevet et hjem, hvor de hjemløse bedre kan lide at være.

Se mere på: www.socialdesign.dk

OPGAVER

SKAB ET FREDSRUM ALLE KLASSER

Hvad er et fredsrum for dig? Er det hygge og puder? Eller er det ro, omsorg, tolerance, fællesskab osv? Undersøg hvad fred er for alle i klassen – og arbejd ud fra det.

- ➔ Find ud af, om I kan benytte jeres klasseværelse eller et andet rum/sted på skolen, der står tomt.
- ➔ Start med i klassen at lave hurtigskrivning hver for sig. Hvad er et fredsrum for dig? (tænk på stemning, møbler, materialer, farver, belysning mm.) Lav derefter en fælles brainstorm på tavlen. Skriv alle de ting ned, I er kommet i tanke om. Tænk på at fred fx kan skabe musik, musikken kan skabe en farve, farven i musikken kan skabe en form, formen er med til at skabe stemningen i rummet osv. Alle tanker kan bruges!
- ➔ Tænk på om man bliver en del af rummet, eller om man skal tage noget bestemt tøj på, når man går ind i rummet. Det kan fx være, at alle har det samme på, når de er i fredsrummet, eller man giver hinanden massage i fredsrummet.

FLERE SPØRGSMÅL TIL INSPIRATION:

- ➔ Hvad gør man i et fredsrum? Hvordan bruger man det?
 - ➔ Er der bestemte tidspunkter man bruger det?
 - ➔ Hvilken farve/r har det? Er der kunst på væggene?
 - ➔ Er der forskelligt lys?
 - ➔ Er rummet et rum inde i et andet rum? Et rum man syr eller bygger?
 - ➔ Til sidst har I en hel tavle fuld med inspiration og forskellige materialer I kan bruge.
 - ➔ Nu skal I gå i gang med at lave jeres fredsrum. I skal sætte en hel dag af til det og gerne flere. Det er en god ide at dele jer ind i mindre grupper, der står for at lave forskellige ting til fredsrummet. I kan bruge de materialer og ting, der står til rådighed på skolen. Når I er færdige, kan I invitere til åbent hus, så kan resten af skolen og jeres forældre besøge jer i fredsrummet.
- Tag billeder under forløbet (Læreren kan måske optage forløbet på video kamera) Send jeres dokumentation ind til **VI SKABER FRED!** udstillingen.

MAD, ÅBENHED OG RESPEKT

Nikolaj Kirk - Kogemand

MAD SKAL VÆRE SJOVT

Mad handler om, at man skal have det sjovt og være glad.

Der er desværre mange, der lukker sig inde i sig selv og siger: "Det kan jeg ikke spise!". Det er ærgerligt, for det er lækkert at spise på alle mulige forskellige måder. Det er fedt at spise med fingrene. Selvfølgelig er det ikke alt, der fungerer med fingrene. Stegt flæsk og persillesovs er jo nok ret åndssvagt at spise med fingrene.

Men en pakistansk krydderet gryderet med ris, synes jeg smager bedre, når man spiser den med fingrene, fordi du bruger alle sanserne: Smag, syn, lugt, hørelse og følelse. Det er ikke ulækkert. Man stikker jo ikke bare beskidte lapper i maden. Der er regler. Man vasker fingrene først og bagefter. Det er også sjovt at spise med pinde. Hvis man er åben, kan man lære at spise på mange forskellige måder, så spisningen bliver varieret.

RÅVARER FRA HELE VERDEN

Mange tror måske, at de fleste af de råvarer, vi bruger i Danmark, er rigtig danske, men vores råvarer kommer fra hele verden. I de europæiske lande var vi opdagelsesrejsende, der rejste hele verden rundt, da vi fandt ud af, at jorden ikke var flad – men rund. Vi handlede med mange forskellige lande og fragtede varer hjem til os selv.

På den måde begyndte det europæiske køkken at rykke helt vildt. Kartoffelen har vi fra Sydamerika. Oksen, som vi kender i dag, er uroksen, der kommer fra Indien og Pakistan. Guleroden er fra Afghanistan. De danske råvarer (som er helt vores egne) er nogle forskellige slags kål og bær, hjorte og fisk. Resten har vi hentet for lang tid siden et sted i verden. På den måde er vores køkken et rejsekøkken.

FAKTA OM NIKOLAJ KIRK

Nikolaj Kirk er kogemand og gastronomisk opdagelsesrejsende. Han er fast kok for TV2 Go'morgen Danmark og kan opleves på P3 radio mad missionen. Han har været køkkenchef på bl.a. Restaurant Olsen, Hotel Skovshoved og Restaurant formel b. Han er ekspert i gastronomi, opskrifter, fødevare-historie, mad og rejser.

Læs mere om hans mad-leksikon om råvarenes oprindelse og historier fra rejser til eksotiske lande på: www.nikolajkirk.dk

UD MED PAPMAD - LÆR AF HINANDEN!

I dag spiser mange desværre færdigretter, som der bliver puttet en masse stoffer i, så maden kan holde sig længere. På den måde har maden en meget flad smag. Mange får også bare en bakke papmad leveret af en eller anden knallertmand, og så spiser man det, mens fjernsynet kører.

Vi kan lære rigtig meget af madkulturer i hele verden. Vi kan lære af araberne, hvor mange mennesker samles om maden, mens de snakker om alt muligt og fortæller røverhistorier. Vi kan lære af asiaterne, der bruger en masse forskellige grøntsager, som er rigtig godt for kroppen. Vi kan lære af Thailands måde at bruge kød på. De skærer kødet i flager, så de ikke bruger ret meget kød, mens behovet for kød bliver tilfredsstillet, og det er både sund og billig mad.

I Danmark er vi ikke gode til at bruge krydderier. Her kan vi lære en masse af Pakistan og Indien, hvor de bruger en masse forskellige krydderier. Det er vigtigt, at hjernen ikke keder sig under et måltid. Hvis vi spiser det samme hele tiden, keder hjernen sig, og så spiser man ikke – så æder man!

Vi skal være knivskarpe til at lave mad – uden at vi alle sammen skal være kokke – og vi skal være bedre til at turde handle ind i butikkerne og tilberede forskellig slags mad derhjemme!

Fotos: Nikolaj Kirk

RESPEKT FOR HINANDEN!

Vi skal være åbne over for hinanden og have respekt for hinandens forskellighed. Det er jo fair, at folk ikke spiser svinekød. Det kan være, at de ikke kan lide det, eller har en religion, der siger, at de ikke må spise det.

Det går ikke, hvis en muslim fx bliver sat til at lave mad med svinekød i skolen. Det holder ikke! Vi skal have respekt for hinanden – også for veganere eller vegetarer. Vegetarer kan faktisk lave mad, så englene synger!

Man får meget mere ud af at åbne sig op og sige: "Jeg behøver egentlig ikke spise kød i dag – lad mig se hvad en vegetar har at byde på." Hvis man er åben, får man en fantastisk oplevelse, og du vil opleve et helt nyt univers, som du kan inspireres af.

“ ALLE BØRN BØR HAVE EN MAD-DAG OM UGEN DERHJEMME, OG DE SKAL LÆRE AT BLIVE GODE FORBRUGERE, DER SYNES, DET ER SEJT AT LAVE GOD MAD! ”

OPGAVER

LAV EN "FREDSRET" ALLE KLASSER

Opfind en fredsret – Hvilke råvarer synes I, man skal bruge? Skal det være en form for taffel, hvor man både har svinekød til kødæderne, grønt til vegetarerne og ingen mælkeprodukter til veganerne? Eller en lækker salat, der kombinerer ting alle kan spise, fx: kokos, rosiner, chili, mynte, koriander osv.

➔ serveres den for hinanden på skolen /eller til folk på gaden?

➔ Hvordan kan man dokumentere retten til VI SKABER FRED! udstillingen?

HVORDAN SPISER DU DERHJEMME? 3.-10. KLASSE

Vores kultur og baggrund viser sig på mange måder. En af dem er vores måde at indtage et måltid på. Vi spiser meget forskelligt – og det skal I nu udforske.

➔ Arbejd sammen i grupper. I skal nu undersøge, hvor forskelligt vi spiser. Lav en undersøgelse (på gaden, på skolen og i butikker) hvor I interviewer folk med kamera om deres madvaner, eller skriver svarene ned.

Spørgsmål kan være:

Hvordan spiser I derhjemme? Hvordan er borddækningen? Hvordan sidder I? Hvordan bliver maden serveret? Hvad spiser I med? (Gaffer, pinde, med fingrene?). Hvilken mad har du aldrig smagt og hvorfor? Hvad kunne du godt tænke dig at smage?

➔ Besøg evt. hinanden i gruppen og spis hos hver enkelt. Kunne man prøve at spise siddende på gulvet, og se hvad der sker? Dokumenter jeres måltid med et videokamera.

➔ Hvordan vil I dokumentere jeres undersøgelse til VI SKABER FRED! udstillingen?

KAMERAET SOM PENSEL

Boris Bertram - Filminstruktør

DANMARK I FN

Diplomatiet – og krisen i Dafur hedder Boris Bertrams nye film. Den handler om danske diplomater, der arbejder i FN bygningen i New York. FN er en forkortelse for Forende Nationer. Sikkerhedsrådet i FN er det øverste fredsbevarende organ i verden. Det er det, der beslutter, hvornår FN går ind og laver fredsbevarende missioner i verdens brændpunkter.

Sikkerhedsrådet består af 5 stormagter: USA, Kina, Rusland, Frankrig og Storbritannien. De sidder fast ved det runde bord i rådet og bestemmer. Desuden består Sikkerhedsrådet af repræsentanter fra andre FN lande, der er med i rådet på skift. Sammen skal landene beslutte, hvornår de fredsbevarende styrker og nødhjælpsorganisationerne rykker ind i et land for at skabe fred.

Det er 4. gang, Danmark er med i Sikkerhedsrådet. Jeg har fulgt de danske diplomaters forsøg på at beslutte en resolution om at få sendt FN styrker ind i Dafur. Jeg synes, at de danske diplomater er hverdagshelte, der forsøger at løse konflikter og fremme freden, men det er desværre svært for stormagterne at blive enige.

“ JEG ER FN FAN! JEG TROR, AT VERDEN HAR BRUG FOR AT STØTTE OP OM FN FOR AT SKABE EN FREDELIGERE VERDEN - OG SÅ HAR JEG BRUG FOR AT KOMME EN TUR I ØRESUND HVER DAG. ”

Blue Foundation.

FN FORSØGER AT SAMLE VERDEN

FN blev dannet efter 2. Verdenskrig for at slutte alle krige. Kofi Annan (tidligere FN generalsekretær) har engang sagt at FN er baseret på en drøm. Drømmen og idealet om varig fred. Og hvis man ikke allerede havde skabt FN, så skulle den opfindes i en fart, fordi det er FNs opgave at samle verden.

Det er vigtigt at alle 192 medlemslande, tror på FN som den organisation, der kan samle verden. Ellers kan FN ikke fungere som fredsbevarende organ. FN ville stå meget stærkere, hvis landene kunne blive enige om at løse konflikter og samarbejde.

SMÅ FORTÆLLINGER KAN BEVÆGE

Når jeg laver film, er jeg meget optaget af virkeligheden. Jeg tror, at virkeligheden kan være meget mere fantastisk, end fiktionens verden er. Det handler om mennesker og at kigge på mennesker.

Når jeg laver en film, så fortæller jeg en historie. Og det føler jeg, bedst jeg gør igennem menneskers historier. Ved fx at lave et portræt af dem. Så kan man undersøge kærlighed, sorg, lykke, hemmeligheder m.m. Følelser og tilstande vi kan genkende i os selv. Og så lærer vi noget om os selv. At lave film handler om at fange et øjeblik, der bevæger folk i hjertet.

Boris Bertram og Rasmus Dinesen har sammen lavet filmen om de danske diplomater i FN. Her møder de Kofi Annan, tidligere FN generalsekretær.

FAKTA OM BORIS BERTRAM

Boris Bertram er filminstruktør, uddannet fra Filmskolen. Han har for nylig lavet en fredsfilm, der følger nogle danske diplomater i FN, der forsøger at løse krisen i Dafur. Boris Bertram arbejder med dokumentarfilm, musikvideoer, portrætter og tv-programmer. Han har bl.a. lavet musikvideoer for Blue Foundation.

OPGAVER

LAV ET PORTRÆT 4-10 KLASSETRIN

Når man filmer et menneske, sker der et møde mellem to mennesker. Der opstår en relation, som handler om at respektere og anerkende hinanden. Alle har brug for at blive set og udtrykke sig. Den mulighed kan man give et andet menneske ved at lave en film om dem.

Dét er det fantastiske ved at lave dokumentarfilm. Man kan vise, hvordan man ser dem. Og det er vigtigt at tegne et ægte billede af det menneske, dvs. at man både viser sårbarheder og stærke sider.

- ⇒ Del jer ind i grupper på 4 personer. Find ud af hvem, der gør hvad i gruppen. Hvem der interviewer, hvem der filmer, hvem der instruerer osv.
- ⇒ Vælg en person I vil lave et portræt af. Fx én I synes er en hverdagshelt. Kig på mennesket og prøv at tegne et portræt af ham/hende. Brug kameraet som en pensel, ligesom når man maler. Det er godt at filme folk, når de gør noget. Hvis folk har en ting, de holder meget af, så kan de vise den ting frem og fortælle om den ting. Og så kan man snakke ud fra det.
- ⇒ Spørg fx om nogle af livets store spørgsmål: Om kærligheden, lykken, om fred, hvordan deres liv var, da de var børn osv.

I kan fx stille jeres portræt-person spørgsmål om, hvordan han/hun ville skabe fred, hvis han/hun kunne. Hvad kan personen godt lide/ikke lide i livet? Få personen til at vise sit mest fredelige sted? Eller få dem til at fortælle, hvad deres drømme er. Hvad der gør dem lykkelig osv.

SMÅ FILM ALLE KLASSETRIN

Lav små film med hinanden. Interview hinanden i par. Stil åbne hv-spørgsmål (dvs. spørgsmål som man ikke bare kan svare ja eller nej til) og få din partner til at fortælle historier om sig selv og sine oplevelser. Fx om yndlingssteder, kærester, mobning, drømme, kærlighed mm.

Forslag til spørgsmål: Fortæl om en erindring – hvad er fx det sidste, der gjorde dig glad?

- ⇒ Hvem er din helt eller heltinde?
- ⇒ Hvad kan gøre dig bange?
- ⇒ Hvad gør dig glad?
- ⇒ Hvad ønsker du dig af fremtiden?
- ⇒ Fortæl om din første kæreste? Eller dit første kys?
- ⇒ Hvad er dit yndlingssted? Og hvorfor?

Jeres film kan sendes ind til VI SKABER FRED! udstillingen!

HJEMMEOPGAVE 5-10 KLASSE

Alle mennesker har deres eget visuelle sprog. Når vi tager et billede med et kamera gør vi det meget forskelligt afhængigt af, hvad der interesserer os. Dyrk dit eget visuelle billedsprog. Det handler om at udtrykke sig igennem kameraet og det er et kraftfuldt medie i verden.

- ⇒ Lav en film om noget der optager dig. Det kan fx være et tema som: "det gode" og "det onde".

Eller

- ⇒ Lav et portræt med din mormor, morfar, eller bedste ven/inde. Brug spørgsmålene her over til inspiration og lav selv nogle flere.

DET "GODE" OG DET "ONDE"

Ingen Frygt - Kunstnergruppe

KUNST OG NATURRELIGION

Vi laver kunst ud fra, hvordan vi lever vores liv. Vi er meget forskellige i gruppen, men vi arbejder som om, vi var én person. Meget af det vi laver er politisk, men det har udgangspunkt i noget personligt. Vi reagerer meget overfor forbrugssamfundet og overfor alle former for magtforhold mellem mennesker. Vi arbejder også meget med forholdet mellem kroppen og identitet.

Vi synes, ikke-vestlige kunstformer er spændende, fordi der ofte er en magi forbundet med kunsten. I fx ægyptisk kunst finder man gravkamre med besværgelser og formularer, som skal beskytte den døde i efterlivet. Kunst fra naturreligioner, er typisk billeder på oget farligt og ondt, som man ikke ønsker at tiltrække og billeder på ting, som man ønsker at tiltrække. Hvis en kvinde fx gerne vil være gravid, laver de en frugtbarhedsfigur. Og hvis de fx vil sikre deres høst, laver de figurer eller masker af "det onde", for at skræmme det væk. De samme symboler ses også inden for kristendommen, hvor facaden på gotiske kirker fx har uhyggelige figurer, der skal skræmme det onde væk.

FORDOMME OM ANDRE KULTURER

Vi arbejder meget med vores forestillinger om andre kulturer og det eksotiske ved dem. Man kan sige, at det er vores fordomme om de andre kulturer, vi bruger, når vi laver kunst. Vi har alle sammen fordomme. Uanset om vi er åbne og tolerante mennesker, så har vi nogle ideer om, hvordan folk ser ud fx i Afrika.

Måske tænker vi, at der er mørkt i Afrika, at der foregår en masse både spændende og uhyggelige ting i Afrika. Eller måske synes vi, at alle afrikanere er enormt lækre. Vi har alle, forskellige billeder i os om andre samfund og kulturer, og det er dem, vi prøver at arbejde med.

Vores kunst må gerne være let at forstå, mens den samtidig vender alt på hovedet. Publikum må gerne være i tvivl, om de synes, at et værk fra Ingen Frygt er smukt eller grimt, eller måske ubehageligt eller rart. Det er vores totempæle et godt eksempel på.

Fotos og collage: Ingen Frygt

FAKTA OM INGEN FRYGT

Ingen Frygt er en kunstnergruppe, der arbejder på tværs af medier. Ingen Frygt er: Anna Maria, Hannah og Sigrun. De begyndte at udstille kunst i 2001 og blev hurtigt kendte for deres skøre installationer med fx farverige vægtæpper, glimtende kønsdele, totempæle med ægte hår og penge på.

Ingen Frygt laver også musikvideoer bl.a. for Moi Caprice og Malk de Koijn. Ingen Frygt laver kunst, der er en "underlig" blanding af liv og arbejde.

Se mere på: www.ingenfrygt.dk

// SELVOM VI HEDDER INGEN FRYGT, SÅ ER VI ALTSÅ IKKE TOTALT FRYGTLØSE. MEN NAVNET SKABER NOK LIDT FRYGT OMKRING OS. VI ER MEGET FARLIGE! //

TOTEMPÆLE

Til en udstilling lavede vi 2 totempæle, en "god" og en "ond". Den ene var alt det, vi gerne vil have, og den anden var alt det, vi ikke vil have. Vi fandt ud af, at de ting man gerne vil have, også ofte var ting, der er lidt farlige for én. Fx vil mange voksne gerne have magt, penge og sex. De ting kan både være positive og negative. På den måde endte totempælene med at blive spejlinger af hinanden. Man kan næsten komme i tvivl om hvilken totem, der er "god" og hvilken, der er den "onde".

Den ene er meget farvestrålende, og den anden er meget grå. Den ene har nogle forvredne ansigter, og den anden har tre gipsmasker af os selv. Den "gode" totem har også fået en hel masse bryster, som står for frugtbarhed. Vi har givet begge totempæle hår og pengesedler.

Hår er fx noget, der opfattes som meget smukt. Vi klippede en masse hår af vores venner og kom det på den "gode" totem selvfølgelig. Der er kun kunstigt hår på den onde totem. Den "gode" totem står for fællesskab.

BILLEDER OG DUKKER 0.-5. KLASSE

Er der overhovedet noget, der er sort og hvidt, når vi taler om godt og ondt? Hvis man laver et billede af en tank eller et bombefly, vil nogle drenge måske synes at det er enormt sejt, selvom det kan dræbe tusindvis af mennesker.

⇒ Snak om, hvad I synes, der er godt, og hvad I synes, der er ondt. Skriv en liste på tavlen.

I kan nu vælge mellem enten:

⇒ at gå sammen to og to og arbejde med store billeder ud fra temaet: Hvad er godt? og hvad er ondt? I kan fx tegne jeres mareridt og billeder fra både gode og onde drømme. I kan arbejde med: tegning, collage, pap, stof og lim osv. (I kan evt. klippe tegninger ud og lime dem på samme billede). Billederne rammes ind i flotte rammer og hænges op i klassen.

Eller:

⇒ I kan arbejde med dukker ud fra temaet: "Det gode" og "det onde". Gå sammen i små grupper og lav en "god" og en "ond" dukke. I kan skiftes til fx at den ene arm, ene ben, hovedet, fødderne osv. I kan også lave én dukke, der er halv god og halv ond.

Jeres arbejde kan sendes ind til VI SKABER FRED! udstillingen.

INSTALLATION OM DET "GODE" OG "ONDE" 6.-10. KLASSE

Det kan være godt at visualisere alt det, vi gerne vil have i vores liv og sætte ord og billeder på alt det, som vi ikke vil have i vores liv. Nu skal I lave jeres egen kunst-installation om det "gode" og det "onde".

- ⇒ Start med hurtigskrivning i 5 min. om henholdsvis det "gode" og "onde". Skriv alt hvad der falder dig ind.
- ⇒ Nu skal I tage alt ud af klasseværelset, eller finde et tomt lokale I må benytte.
- ⇒ Rummet deles op på midten i 2 lige store dele. En til det "gode", og en til det "onde".
- ⇒ Nu skal I udsmykke de to dele af rummet med ord, billeder og ting på alt det, I forbinder med det "gode" (dvs. alle de ting I gerne vil tiltrække) og det "onde" (dvs. alle de ting I gerne vil frastøde). I kan bruge alt fra ord, lyde, lys, skulptur, billeder og collage. I kan samle billeder fra nettet og tage ting med hjemmefra.

Det er vigtigt, at alle deltager og både får lavet ting til den "gode" og den "onde" side af rummet.

- ⇒ Når rummet er færdigt, kan I diskutere installationen i klassen. Hvilke elementer i rummet er helt gode eller helt onde? Hvilke elementer kan både høre til på den ene og den anden side? Hvad synes I om resultatet? Hvilke associationer giver det?
- ⇒ Nu kan I åbne døren for resten af skolen og vise jeres kunst-installation frem.
- ⇒ I kan dokumentere jeres arbejde ved at tage billeder/eller optage video af det undervejs og til sidst. Hvordan vil I præsentere værket på VI SKABER FRED! udstillingen?

DET INTERAKTIVE TEATER

Terra Nova - Teatergruppe

HVAD ER INTERAKTIVT TEATER?

Interaktivt teater handler om at skabe "et møde" mellem mennesker. Det er en teaterform, hvor publikum oplever et personligt møde med en eller flere skuespillere. På den måde bliver publikum inviteret til at agere sammen med skuespillerne og får mulighed for at påvirke stykket via sine reaktioner og handlinger. Teaterformen handler om at lege med hinanden, starte en dialog og lære noget om hinanden.

Terra Nova vil gerne give vores publikum en oplevelse, der skaber eftertanke, som de kan tage med sig ud i livet og samfundet. Vi vil give vores publikum nye vinkler at anskue livet på.

Når vi laver interaktivt teater, er det vores opgave at aflæse det publikum, vi møder, fx ved at betragte deres holdning, humør og måden de fører sig frem på. Ud fra dette tilpasser hver skuespiller sin væremåde, for at opnå den bedste mulige kontakt med publikum og dermed åbne op for en dialog.

Det er vigtigt, at forestillingen henvender sig til alle, uafhængig af kultur, religion og social status. Den interaktive kontakt med publikum kan åbne op for nye oplevelser, og måske vække folks sanser og tanker på en ny måde.

FAKTA OM TERRA NOVA

Terra Nova er en teatergruppe, der laver fysisk og interaktivt teater. Vi er 6 faste medlemmer med en kreds på ca. 25 frivillige, der hentes ind til store forestillinger. Terra Nova vil gerne udvikle og udbrede fysisk og interaktivt teater. Vi vil gerne være et relevant og aktuelt tillæg til den danske scenekunst.

Vi optræder ofte på teaterfestivaler, i samarbejde med græsrods-organisationer og indenfor vores internationale netværk i Skotland, Tyskland, Frankrig, Rumænien, Polen, Finland og USA.

Se mere på: www.t-nova.org

INTERAKTIVE LABYRINTER

Terra Nova arbejder også med interaktive labyrinter. Det er teater, hvor scenen er bygget op som en serie af forskellige rum, der er dekoreret helt forskelligt.

Publikum guides ind i det første rum og skal herfra selv finde deres vej igennem labyrinten. Ofte er ca. halvdelen af rummene beboede af skuespillere, der spiller en bestemt rolle (fx en blind munk eller et fantastisk væsen). Den anden halvdel af rummene er ubeboede og indeholder tankevækkende installationer og kunstværker.

Hvert rum giver publikum en ny oplevelse gennem det møde, der opstår i rummet.

På denne måde sætter publikum et aktivt præg på forestillingen, og er med til at gøre den levende og spændende. Det sidste rum i labyrinten er en *refleksionszone*. Det er et sted, hvor publikum kan snakke med hinanden, få en kop te og skrive i en gæstebog. Hvis de venter til forestillingen er slut, kan de få en snak med skuespillerne om deres oplevelser.

FYSISK TEATER

Udgangspunktet i vores arbejde med fysisk teater er: **Der er ingen begrænsninger!** Vi bruger elementer fra alle former for fysisk bevægelse og blander dem, som vi har lyst til for at skabe det udtryk og de følelser, som skal bruges i det stykke, vi arbejder med. Vi bruger altså alt fra klovne, akrobatik, moderne dans og Bhuto, til Parkour, Capoeira, Eurocrash og stagefight.

Vi bruger også hverdagens kropssprog, dialog, poesi og levende musik i en stor fusion, for at få budskabet og følelserne frem til vores publikum. Med andre ord mener vi, at fysisk teater kan være hvad som helst, hvor kroppen bruges i kombination med andre scenekunstformer.

Fotos: Terra Nova

OPGAVER

MØD HINANDEN ALLE KLASSER

Interaktivt teater handler om at møde hinanden. Husk at det er en legende form, hvor man både er åben overfor at møde hinanden på en ny måde, men man skal også have respekt for hinandens personlige grænser. De følgende øvelser er meget enkle.

KIG HINANDEN I ØJNENE

- ➔ Dan par med én I ikke så tit taler med. Stil jer overfor hinanden med 1/2 meters afstand. I skal nu kigge hinanden i øjnene i 3 minutter uden at kigge væk.
- ➔ Snak derefter om: Hvad skete der? Hvordan var det? Var det svært? Hvorfor?

GIV HINANDEN ET KRAM

- ➔ Find en ny partner. Helst én I ikke har været sammen med før. I skal nu give hinanden 2 kram. *Den første gang:* skal I tage luft ind i lungerne – holde luften inde – kramme hinanden – gå tilbage – og puste luften ud.
- ➔ *Den anden gang:* skal I tage luft ind – kramme hinanden – og mens I krammer puste luften ud sammen.
- ➔ Snak derefter om: Hvad skete der? Hvordan føltes det? Hvad var forskellen og hvorfor?

INTERAKTIVT TEATER I DET STORE FRIKVARTER 4.-7. KLASSETRIN

Interaktivt teater handler om at være åbne og møde andre mennesker. I skal nu udforske interaktivt teater og prøve selv at lave

det i det store frikvarter. Sæt to timer af til at forberede jer – og en time til efterfølgende at samle op, og tale om jeres oplevelser med teaterformen.

➔ Begynd med et stort mindmap på tavlen. Skriv ordet fred i midten og lav nu grene ud fra ordet fred og udforsk hver gren med flere tanker og modsætninger (fx sove/vågen), tillægsord, antonymer (fred/ufred) osv. Til sidst har I en tavle fuld med inspiration. Hvisk nu ordet fred ud.

➔ Gå sammen i små grupper. Vælg et emne fra tavlen som I vil udforske. Fx venskab, Ghandi, krig eller knus. Nu skal I stille en opgave (et spørgsmål eller et problem) som I vil undersøge i frikvarteret, fx: *Hvor mange venskaber kan man nå at knytte i spise-frikvarteret? Hvordan reagerer de andre elever på en siddende blokade på gangen? Eller hvor mange knus kan man nå at give på 20 min?*

➔ Sørg for, at I stiller nogle krav til jeres performance, fx *skal det være et ægte møde med en ny person? Eller en man ikke før har snakket med? Eller det skal være et nyt kunstnerisk knus hver gang?*

➔ Del jer op, så der er nogen, der laver aktionen og nogle andre, der kigger på. Sørg for at bytte rundt på rollerne, så alle prøver det hele. Husk at snak sammen efter hver gang og giv hinanden ros og feedback.

➔ Benyt timen efter frikvarteret til at gennemgå jeres oplevelser. Diskuter hvad der fungerede og hvorfor, og hvad der ikke virkede så godt og hvorfor. Hvad lærte I? Og mødte I nogle mennesker på en ny måde?

➔ Forbered evt. en happening på skolen, der fx skaber fred, kærlighed, venskab, tolerance, forståelse, positivitet eller andet. Hvad skal der ske og hvordan skal publikum (elever og lærere på skolen) reagere? Tag et billede af det og send det til **VI SKABER FRED!** udstillingen.

INFO OM UDSTILLING

Udvælgelsen af de deltagende skolars værker sker fra 15. november og varer til 15. december 2007

UDVÆLGELSE AF VÆRKER

Hver klasse for mulighed får højst at udstille 3 værker. Lærerne vil blive vejledet i at udvælge værkerne, der skal repræsentere jeres skole. Nærmere information om det praktiske følger.

Som udgangspunkt vil vi gerne have en god spredning i kreativitet, udtryk og medier på de udstillede værker – men det er selvfølgelig svært præcist at forudsige, hvad indholdet rent faktisk bliver, eftersom det er jer – skolerne – der skal producere indholdet. Så det bliver spændende – vi glæder os til at se hvad I får ud af materialet, og til at få stablet en flot udstilling på benene med det!

Nærmere information om udvælgelsen følger. Hold jer opdateret på hjemmesiden under forløbet www.viskaberfred.dk

FAKTA OM UDSTILLING

VI SKABER FRED! udstillingen foregår i Øksnehallen i København fra 2.–27. januar 2008.

Øksnehallen har en central beliggenhed 5 min. fra Københavns Hovedbanegård, der gør det let at tage derhen på skoleekskursion.

Hver dag vil der være et spændende levende indslag på programmet.

Det kan være alt fra en paneldiskussion om et relevant emne, et underholdende indslag, en klasse der laver en fredsaktion, Nikolaj Kirk der laver mad, Wonderland der laver t-shirt prints og meget mere.

Din klasse kan også få mulighed for at optræde med et rollespil eller arrangere en paneldiskussion på udstillingen.

Et nærmere program for udstillingen vil blive offentliggjort senere på året.

Foto:Thorkil Jensen

DIN KLASSE KAN FÅ INDFLYDELSE PÅ USTILLINGEN

Hvis din klasse har et godt tema for en paneldiskussion, et rollespil eller et andet underholdende indslag indenfor emnet fred, som I kunne tænke jer at komme og vise på udstillingen, så henvend jer til VI SKABER FRED! teamet.

VI SKABER FRED! er et splinternyt initiativ der forbinder et undervisningsforløb med en udstilling. Ideen er at forene skoler i hele landet omkring et arbejde med et fælles tema: fred og fredelig konfliktløsning.

Det er oplagt at knytte venskaber og netværker med andre klasser i landet. For eksempel kan I tage kontakt til andre klasser i landet og aftale at tage ind til udstillingen i Øksnehallen sammen.

Udstillingen skaber nogle gode rammer, der giver skolerne mulighed for at opleve, hvordan et emne kan skabe nye fællesskaber og sætte skolerne i forbindelse med hinanden omkring et velgørende emne.

Udstillingen giver desuden resten af samfundet mulighed for at opleve, hvordan skolebørn har bearbejdet og produceret kunstværker ud fra emnet fred. Og udstillingen giver også elever mulighed for at hive deres forældre ind at se værker fra skolebørn i hele landet, såvel som lærerne kan hive deres familier med ind og se og opleve børnekunst.

Glæd jer til VI SKABER FRED! udstillingen – det gør vi!

INDEX

Disse sider handler om

MOBNING side 10-13, 18-20, 54-55.

RETTIGHEDER side 28-30, 31-34, 35-37, 38-41.

KONFLIKTLØSNING side 6-9, 18-20.

FLYGTNINGE side 14-17.

KROPPEN side 6-9, 26-27, 58-59.

DESIGN / ARKITEKTUR side 22-25, 38-41, 48-49, 50-51, 56-57.

FILM side 9, 45, 51, 53, 54-55, 57.

LYD / MUSIK side 16, 46-47, 45.

MAD side 52-53.

NYTTIGE LINKS

www.wikipedia.dk

www.un.dk

www.unesco.dk

www.amnesty.dk

www.unicef.dk

www.bornenettet.dk

www.flygtning.dk

www.boerneinfo.dk

www.konfliktloesning.dk

www.amoktrix.dk

www.huskmitnavn.dk

www.viskaberfred.dk

VA SIKUDBER SERCTU!

ViSkawheR FROD!

ISBN 978-87-983466-4-7

9 788798 346647